

Regeringsuppdrag

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Rapport

Internrevision och intern styrning och kontroll 2021

Redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll under 2020

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2021-03-25

Dnr: 2020-00363

ESV-nr: 2021:14

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Alexandersson

Förord

Den här redovisningen utgör ESV:s årliga instruktionsenliga rapportering om den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll.

Rapportens tillkomst är ett resultat av den information som Ekonomistyrningsverket (ESV) hämtar in från myndigheter. Arbetet med redovisningen pågår under hela året, med början i april/maj år ett fram till dess att rapporten expedieras i slutet av mars år två.

Ett särskilt tack till de myndigheter som varit med och bidragit till rapporten genom att lämna den information vi har begärt.

Annika Alexandersson, Patrick Freedman och Tomas Kjerf har tagit fram rapporten.

ESV överlämnar härmed rapporten Internrevision och intern styrning och kontroll 2021.

Stockholm
2021-03-24

Clas Olsson
generaldirektör

Annika Alexandersson
utredare

Innehåll

1	Sammanfattning	6
2	Årlig redovisning	7
2.1	Vad innebär uppgiften att lämna en redovisning?	7
2.2	Hur har ESV tolkat uppgiften att lämna en redovisning?	7
2.3	Vilket syfte, målgrupp och vilka avgränsningar har rapporten?	8
2.3.1	ESV:s syfte med och målgrupp för redovisningen	8
2.3.2	ESV:s avgränsningar i redovisningen	9
2.4	Hur är rapporten disponerad?	9
3	Tillvägagångssätt i utredningen	11
3.1	Vilka utredningsmetoder använder ESV?	11
3.1.1	ESV hämtar information från myndigheter med självdeklaration	11
3.1.2	ESV hämtar information från myndigheters rapportering	11
3.1.3	ESV hämtar information från myndigheters granskningar	12
3.2	Vad är motivet för vald metod före andra tänkbara metoder?	12
4	Myndigheternas interna styrning och kontroll	14
4.1	Omfattningen av intern styrning och kontroll	14
4.1.1	En mindre andel av myndigheterna omfattas av utökade bestämmelser	15
4.1.2	En övervägande andel av statens omsättning omfattas av utökade bestämmelser	16
4.1.3	Ledningsform och intern styrning och kontroll	16
4.2	Försäkran om betryggande intern styrning och kontroll	17
4.2.1	Försäkran om risker i verksamheten	18
4.2.2	Omdöme om intern styrning och kontroll från internrevision	20
4.3	Säkerställd intern styrning och kontroll	22
4.3.1	Intern styrning och kontroll vid kris	22
4.3.2	Säkerställa med arbetsordning och verksamhetsplan	25
4.3.3	Följer bestämmelser om intern styrning och kontroll	26
4.3.4	Betryggande intern styrning och kontroll	28
5	Den statliga internrevisionen	34
5.1	Myndigheterna följer internrevisionsförordningen	34
5.2	Internrevision är väsentligt för myndighetsledningen	34
5.2.1	Internrevisionens rekommendationer tas om hand	34
5.2.2	Råd och stöd till myndighetsledningen	36
5.2.3	Ett eller flera beslut om revisionsplan	36
5.3	Resurser för internrevision och pandemins påverkan	37
5.3.1	Internrevisionens resurser	37
5.3.2	Pandemins påverkan på internrevisionen	39
5.4	Kvalitetssäkring av internrevisionens verksamhet	39
5.4.1	Intern kvalitetssäkring av internrevisionens verksamhet	39

5.4.2	Extern kvalitetssäkring av myndighetens internrevision	40
5.4.3	Internrevisionen inom vissa myndigheter	41
6	ESV:s överväganden och bedömning	42
6.1	Myndigheternas interna styrning och kontroll	42
6.1.1	Säkerställd intern styrning och kontroll	43
6.2	Den statliga internrevisionen	43
6.2.1	Regelefterlevnaden är god	43
6.2.2	Internrevision med god kvalitet	44
6.2.3	Internrevisionen är ett bra stöd för sin myndighetsledning	44
6.2.4	Resursläget för den statliga internrevisionen oförändrat	45
Referenser	.....	46
	Lagar och förordningar	48
Bilaga 1	Myndigheter med utökade krav på intern styrning och kontroll	50
Bilaga 2	Väsentliga risker i verksamheten	53
Bilaga 3	Försäkran från internrevision	54
Bilaga 4	Enkäten till myndigheterna	58
Bilaga 5	Förbättringsförslag i externa kvalitetssäkringar	63
Ordlista	.....	69

1 Sammanfattning

Ekonomistyrningsverket (ESV) lämnar årligen en samlad redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll. Syftet med redovisningen är att ge regeringen ett underlag för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen fungerar betryggande i de myndigheter under regeringen som omfattas av de utökade bestämmelserna om internrevision och intern styrning och kontroll. ESV hämtar in uppgifter från dessa myndigheter samt från andra myndigheter som granskar dessa myndigheter.

ESV bedömer att den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Bedömningen baseras på

- myndigheternas redovisning i årsredovisningarna
- myndigheternas svar på ESV:s enkät
- de rapporter som ESV har tagit del av som berör myndigheters interna styrning och kontroll.

Eftersom inte samtliga förvaltningsmyndigheter omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll får regeringen inte en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande för alla dessa myndigheter. Väsentliga brister i den interna styrningen och kontrollen är dock omständigheter som bör anses väsentliga för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten och som därför ska redovisas i årsredovisningen. ESV har vid en sökning i årsredovisningarna inte identifierat någon myndighet som har redovisat sådana brister.

När det gäller den statliga internrevisionen bedömer ESV att den fungerar väl. Bedömningen baseras på myndigheternas redovisning i årsredovisningar, myndigheternas svar på ESV:s enkät samt de rapporter som ESV har tagit del av som berör myndigheters externa kvalitetssäkring av internrevisionen.

ESV bedömer att internrevisionens arbete är till nytta för myndighetsledningen i arbetet med att förbättra myndighetens interna styrning och kontroll.

Resurserna för internrevision, beräknat som årsarbetskrafter, är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

2 Årlig redovisning

I det här kapitlet beskrivs bakgrunden till uppdraget i avsnitt 2.1 och tolkningen av uppdraget i avsnitt 2.2. Avsnitt 2.3 beskriver syfte, målgrupp och avgränsningar. Kapitlet avslutas med att i avsnitt 2.4 beskriva hur den fortsatta rapporten disponeras.

2.1 Vad innebär uppgiften att lämna en redovisning?

ESV ska bistå regeringen med det underlag som behövs för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen inom staten är betryggande.¹ Det gör ESV genom att varje år till regeringen lämna en samlad redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll.²

ESV får med denna uppgift ansvaret att informera regeringen om statusen på den interna styrningen och kontrollen i staten. Redovisningen visar följsamhet och kvalitet i tillämpningen av ramverket för intern styrning kontroll.³

Redovisningen över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll utgör en del av ESV:s årliga rapportering till regeringen.⁴

2.2 Hur har ESV tolkat uppgiften att lämna en redovisning?

Uppgiften är att ”[...] varje år till regeringen lämna [...] en redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll senast den 31 mars.”⁵

Med *varje år till regeringen lämna en redovisning* avses en årlig återrapportering som ger en övergripande bild av hur internrevisionen och den interna styrningen och kontrollen genomförs, och som gör det möjligt att följa utvecklingen över tiden.

Med *över den statliga internrevisionen* avses internrevision som inrättas enligt internrevisionsförordningen efter beslut av regeringen.

Med *myndigheternas interna styrning och kontroll* menas att myndighetsledningen (styrelsen eller myndighetschefen, om det är en enrådighetsmyndighet) har kontroll

¹ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 2 § 1.

² SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 7 § 5.

³ Med ramverket menas SFS 2007:515, myndighetsförordning, SFS 2007:603, förordning och intern styrning och kontroll, SFS 2000:606 förordning om myndigheters bokföring, 21 §, SFS 2006:1228, internrevisionsförordning samt SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag, 2 kap 8 § tredje stycket.

⁴ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 7 §. Den årliga rapporteringen omfattar underlag till pris- och löneomräkningen, ekonomiadministrativa värden för de statliga myndigheterna under regeringen, information om de bestämmelser som gäller för varje inkomsttitel, en redovisning av den statliga avgiftsbelagda verksamheten, en redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll samt yttranden om de årliga räkenskaperna av EU-medel.

⁵ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 7 § 5.

över verksamheten med stöd av ett system för ledning av myndigheten som inbegriper de aspekter som lyfts i förordningen om intern styrning och kontroll.

Genom att rapportera *senast den 31 mars* är myndigheternas årsredovisningar för föregående år och ESV:s granskning av myndigheter som förvaltar EU-medel ett underlag för redovisningen. Däremot är Riksrevisionens eventuella rapporter över granskningen av årsredovisningen inte ett underlag.⁶

ESV:s utredning är inte en prövning eller ett ifrågasättande av enskilda myndigheters redovisade bedömning i årsredovisningen. ESV:s utredning hanterar hur systemet för intern styrning och kontroll med riskledning, internrevision och bedömning tillämpas.

Redovisningen som ESV lämnar är ett underlag för regeringens bedömning av intern styrning och kontroll inom staten.⁷

2.3 Vilket syfte, målgrupp och vilka avgränsningar har rapporten?

ESV har sedan 2008 lämnat en redovisning som har avsett det föregående året. Från början behandlade redovisningen enbart den statliga internrevisionen och senare tillkom även myndigheternas interna styrning och kontroll.

2.3.1 ESV:s syfte med och målgrupp för redovisningen

ESV:s syfte med redovisningen av den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll är att ge regeringen ett underlag för att bedöma om det finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.⁸

Huvudsaklig mottagare av rapporten är regeringen. Andra som kan vara intresserade av redovisningen är myndigheter som omfattas av de utökade reglerna om intern styrning och kontroll. De utökade reglerna är

- förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll
- internrevisionsförordningen (2006:1228)
- 2 kap. 8 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

De utökade reglerna gäller utöver 4 § 4 p. myndighetsförordningen (2007:515) alternativt 2 kapitlet 2 § 2 p. högskoleförordningen (1993:100).

⁶ Riksrevisionens rapporter lämnas inom en månad efter myndigheten har lämnat sin årsredovisning.

⁷ Regeringens skrivelse 2019/20:101, Årsredovisning för staten 2019, 6.1.2 Ramverket för intern styrning och kontroll.

⁸ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 2 § 1.

2.3.2 ESV:s avgränsningar i redovisningen

Ansvar att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll gäller för alla förvaltningsmyndigheter under regeringen.⁹ Det finns 341 myndigheter (organ i den statliga organisationen) under regeringen.¹⁰ Antalet förvaltningsmyndigheter under regeringen är färre, 249, och till det kan läggas 3 affärsverk.¹¹ Det är den gruppen av myndigheter som ESV utgår ifrån och som omfattas av bestämmelsen att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll. I denna grupp är det 211 myndigheter som ingår i den statliga redovisningsorganisationen (statsredovisningen)¹².

Det är 71 myndigheter, av de 211, som omfattas av de utökade kraven på intern styrning och kontroll men från en myndighet hämtas ingen information in då informationen bedömts vara konfidentiell.¹³ Underlaget för analys avser då i de flesta fall 70 myndigheter.

Det utökade kraven på intern styrning och kontroll omfattar

- internrevisionsförordningen
- riskhantering med mera enligt förordningen om intern styrning och kontroll
- en bedömning av om det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande enligt 2 kapitlet 8 § tredje stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Bestämmelser om intern styrning och kontroll som gäller alla förvaltningsmyndigheter under regeringen finns förutom i myndighetsförordningen även i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering med flera förordningar.

Redovisningen omfattar inte all statlig internrevision. Utanför redovisningen faller dels myndigheter som ska inrätta internrevision utan att tillämpa internrevisionsförordningen¹⁴, dels myndigheter som tillämpar internrevisionsförordningen utan att regeringen har beslutat om att de ska inrätta internrevision¹⁵.

2.4 Hur är rapporten disponerad?

De metoder ESV har valt och motivet till vald metod behandlas i kapitel 3. Iakttagelser och analys av den information som ESV hämtat in redovisas i kapitel 4 om myndigheternas interna styrning och kontroll samt i kapitel 5 om den statliga

⁹ SFS 2007:515, myndighetsförordning 1 §, 4 § 4 pkt.

¹⁰ Statsförvaltningen i korthet, 2.1, Statskontoret 2020.

¹¹ Myndigheter Statistiska centralbyrån.

¹² SFS 1994:1261 förordning om statliga myndigheters redovisningssystem. 6 §.

¹³ ESV hämtar inte in uppgifter från Säkerhetspolisen.

¹⁴ Det är Regeringskansliet.

¹⁵ Till exempel Sjöfartsverket.

internrevisionen. Slutsatser baserade på analysen redovisas i kapitel 6 som överväganden och bedömningar.

I bilaga 1 finns uppgift om vilka myndigheter som omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll. I bilaga 2 finns en kommentar om väsentliga risker i avlämnade årsredovisningar. Bilaga 3 visar de olika former för försäkran från internrevision som lämnas med den övergripande bedömningen till myndighetsledningen. De enkätfrågor som ESV ställt till myndigheterna framgår av bilaga 4. Förbättringsförslag från extern kvalitetssäkring av internrevision återfinns i bilaga 5.

3 Tillvägagångssätt i utredningen

Detta kapitel är ett metodavsnitt för hur ESV går tillväga för att lämna en redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll. I avsnitt 3.1 beskriver vi valda metoder och avsnitt 3.2 redovisar motivet för dessa jämfört med andra tänkbara metoder.

3.1 Vilka utredningsmetoder använder ESV?

ESV har hämtat information dels från internrevisionsmyndigheterna, dels från andra myndigheters rapporter med information om de berörda myndigheterna.

3.1.1 ESV hämtar information från myndigheter med självdeklaration

ESV har rätt att från andra statliga myndigheter få den information som myndigheten behöver för sin verksamhet.¹⁶ I detta fall handlar det om att hämta in information om myndigheternas internrevision och interna styrning och kontroll från de myndigheter som omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll.

ESV har hämtat in uppgifter genom en enkät till myndigheterna.¹⁷ Det är en självdeklaration av följsamhet till gällande rätt om internrevision och intern styrning och kontroll. Med enkäten hämtar vi även in information om andra förhållanden.

Det är myndigheten som lämnar informationen.

3.1.2 ESV hämtar information från myndigheters rapportering

Myndigheterna lämnar också sina årsredovisningar till ESV.¹⁸ Från årsredovisningen hämtar ESV information om myndigheternas interna styrning och kontroll. Det är framförallt information om bedömningen av intern styrning och kontroll samt om eventuella brister i intern styrning och kontroll. Det är också information ur myndighetens sammanfattande redovisning av arbetet med bedömningen och av väsentliga risker i verksamheten.

Den information som myndigheten lämnar i årsredovisningen har myndighetsledningen bedömt som väsentlig för regeringens uppföljning, prövning och budgetering av myndighetens verksamhet. Det är också information som myndighetsledningen intygar är rättvisande.

¹⁶ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket. 32 §.

¹⁷ ESV använder verktyget Survey Generator från Alstra.

¹⁸ SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag. 2 kap. 2 §.

3.1.3 ESV hämtar information från myndigheters granskningar

Från allmänna handlingar från andra myndigheters granskning (revision, inspektion, tillsyn etcetera) hämtar ESV information som rör hur myndighetens ledning, styrelsen (vid en styrelsemyndighet) eller myndighetschefen (vid en enrådighetsmyndighet)¹⁹, styr myndigheten och upprätthåller kontroll över verksamheten.

- Ekonomistyrningsverket granskar förvaltnings- och kontrollsyste-
men inom Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län
Migrationsverket, Polismyndigheten, Rådet för europeiska socialfonden i
Sverige, Statens jordbruksverk, samt Tillväxtverket som hanterar EU-medel med
delad förvaltning mellan EU och Sverige.²⁰
- Riksrevisionen granskar genom årlig revision om ledningens förvaltning följer
tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut inom förvaltningsmyndigheterna
under regeringen.²¹ Riksrevisionen granskar även med effektivitetsrevision
hushållning, resursutnyttjande och måluppfyllelse inom förvaltnings-
myndigheterna under regeringen.²²
- Statskontoret granskar med myndighetsanalys hur interna och externa faktorer
påverkar resultaten i verksamheten.²³
- Inspektionen för socialförsäkringen granskar system för styrning och kontroll
inom Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.²⁴
- Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen granskar rutiner för handläggning
inom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.²⁵
- Justitiekanslern har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever
lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina åligganden.²⁶

3.2 Vad är motivet för vald metod före andra tänkbara metoder?

Motivet till att ESV hämtar in information med enkät, från årsredovisningarna och andra myndigheters granskningar är att det är kostnadseffektivt. Metoderna gör det möjligt att hämta in de uppgifter som behövs från samtliga internrevisionsmyndigheter. För ESV:s bedömning finns det ett värde i att urvalet täcker in hela populationen.

¹⁹ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 2 §.

²⁰ SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 9-11 §.

²¹ SFS 2002:1022, lag om revision av statlig verksamhet m.m. 5 §.

²² SFS 2002:1022, lag om revision av statlig verksamhet m.m. 4 §.

²³ Modell för myndighetsanalyser. Analysmoment 3. Statskontoret 2008.

²⁴ SFS 2009:602, förordning med instruktion för inspektionen för socialförsäkringen, 1 §.

²⁵ SFS 2007:906, förordning med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, 2 § 2, 3, 7 och 8,

²⁶ SFS 1975:1345, förordning med instruktion för Justitiekanslern, 3 §, SFS 1975: 1339, lag om justitiekanslerns tillsyn 1 §.

Informationen vi hämtar in från myndigheterna med enkät utgår från att myndigheterna arbetar med systematisk och regelbunden uppföljning av intern styrning och kontroll. Om myndigheterna inte har en sådan ordning behöver myndigheterna utreda förhållanden i samband med att vi hämtar in informationen.

Andra tänkbara metoder är att genomföra intervjuer med myndigheternas styrelseledamöter och myndighetschefer för att få en större inblick i hur de leder myndigheten respektive sköter verksamheten. Det skulle öka kunskapen om hur myndighetsledningen säkerställer att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

Intervjuer skulle dock kräva mycket mer resurser än att hämta in information genom en enkät. De skulle inte heller ge ESV all nödvändig information för vår rapportering utan vi skulle behöva göra ytterligare intervjuer med medarbetare vid myndigheterna.

En annan metod är att använda en mognadsmätning med eller utan oberoende verifiering. Det är en metod där myndigheten, förutom följsamhet till regler, även bedömer utvecklingen av verksamheten (vanligen kallat mognad).

En sådan metod skulle dock innebära en väsentligt större administrativ belastning på myndigheterna. Det gäller såväl genomförandet, som inlärning för att tillämpa metoden. Fördelen skulle dock vara ett bättre underlag för bedömningen av myndigheternas interna styrning och kontroll.

4 Myndigheternas interna styrning och kontroll

I detta kapitel redogörs för utredningens iakttagelser och analys när det gäller myndigheternas interna styrning och kontroll. Avsnitt 4.1 redovisar vilka myndigheter som omfattas av intern styrning och kontroll. Avsnitt 4.2 handlar om försäkran till myndighetsledningen. Avsnitt 4.3 handlar om myndighetsledningarna har säkerställt en betryggande intern styrning och kontroll.

4.1 Omfattningen av intern styrning och kontroll

För samtliga förvaltningsmyndigheter under regeringen gäller att myndighetsledningen ska säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll.²⁷ Det gäller oberoende av särskilda bestämmelser om internrevision och riskhantering. I praktiken omfattar dock intern styrning och kontroll myndigheterna under regeringen som är anslutna till den statliga redovisningsorganisationen.²⁸

Myndighetsledningens ansvar för intern styrning och kontroll framgår av myndighetsförordningen, alternativt av högskoleförordningen. För internrevisionsmyndigheterna framgår även myndighetsledningens ansvar för

- att säkerställa en god intern miljö samt åtgärder för intern styrning och kontroll i övrigt i förordning om intern styrning och kontroll
- åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer i internrevisionsförordningen.

Myndighetsledningens ansvar för intern styrning och kontroll är således inte samlat i en förordning.

Ansvar för intern styrning och kontroll gäller även om en annan myndighet utför administrativa eller handläggande uppgifter åt myndigheten. Alla myndighetsledningar som inte har undantag från bestämmelsen ansvarar för verksamheten inför regeringen.

Universitet och högskolor med staten som huvudman har undantag från bestämmelsen i myndighetsförordningen om intern styrning och kontroll.²⁹ Styrelsen ska dock säkerställa att det vid högskolan finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Detta regleras i högskoleförordningen.³⁰

²⁷ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 4 §.

²⁸ Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen, www.esv.se 2021-01-01.

²⁹ SFS 1993:100 Högskoleförordning, 1 kap 2 § 2 p.

³⁰ SFS 1993:100 Högskoleförordning, 2 kap 2 § 2 p.

Även Sametinget har undantag³¹, men styrelsen ska säkerställa³² att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Myndighetschefen på Domstolsverket ansvarar dessutom för att säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande på de allmänna domstolarna, de allmänna förvaltningsdomstolarna, hyres- och arrendenämnderna, Rättshjälpsmyndigheten och Rättshjälpsnämnden.³³

Även riksdagens myndigheter³⁴ omfattas av krav på att upprätta en betryggande intern styrning och kontroll.³⁵

4.1.1 En mindre andel av myndigheterna omfattas av utökade bestämmelser

I tabell 1 framgår det att 71 av 211 myndigheter under regeringen inom den statliga redovisningsorganisationen omfattas av utökade bestämmelser om intern styrning och kontroll.

Tabell 1. Myndigheter som tillämpar utökat regelverk för intern styrning och kontroll

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter som tillämpar regelverket ³⁶	71	71	70	69	69
Myndigheter anslutna till statsredovisningen	211	211	217	214	218
Andel myndigheter som tillämpar regelverket	34 %	34 %	32 %	32 %	32 %

Källa: Myndigheternas instruktion. Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen.

En tredjedel av myndigheterna omfattas av det utökade regelverket. Över tiden har antalet och andelen myndigheter med utökade regler om intern styrning och kontroll ökat något. En anledning till det är att det totala antalet myndigheter har minskat.

Genom att de flesta myndigheterna inte omfattas av de utökade bestämmelserna får regeringen inte en bedömning av den interna styrningen och kontrollen från samtliga myndigheter. Regeringens underlag för bedömningen av den interna styrning och kontrollen inom staten är därmed begränsad.

Även om alla myndigheter inte omfattas av kravet att i årsredovisningen lämna en bedömning om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande, är väsentliga avvikelser från en betryggande intern styrning och kontroll en uppgift som

³¹ SFS 2009:1395 förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget, 18 §.

³² SFS 2009:1395 förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget, 8 § 1 p.

³³ SFS 2007:1073, Förordning med instruktion för Domstolsverket, 4 §.

³⁴ ESV följer dock inte upp riksdagens myndigheters arbete med intern styrning och kontroll i denna uppföljning.

³⁵ SFS 1988:1385, Riksbankslag, 9 kap 1 a – 2 a §, SFS 2016:1091, Lag om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter, 9 kap 7 – 11 §.

³⁶ Säkerhetspolisen ingår 2020, 2019 och 2018.

är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten. Regeringen bör därför få information om sådana avvikelser i myndigheternas årsredovisningar också från de myndigheter som inte omfattas av det utökade regelverket.

ESV har sökt³⁷ igenom årsredovisningarna för de förvaltningsmyndigheter som inte omfattas av det utökade regelverket. Utifrån denna sökning framgår att ett stort antal myndigheter i sin årsredovisning skriver om intern styrning och kontroll, samt att några myndigheter har lämnat en bedömning om att den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Vi har utifrån sökningen inte identifierat någon myndighet som har bedömt att det finns brister i den interna styrningen och kontrollen. Vi noterar även att ett stort antal myndigheter i sina årsredovisningar har lämnat beskrivningar om risker i verksamheten.

4.1.2 En övervägande andel av statens omsättning omfattas av utökade bestämmelser

Även om bara en tredjedel av myndigheterna som är anslutna till statsredovisningen omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll, så består denna tredjedel av de stora myndigheterna i den statliga förvaltningen. Det medför att den verksamhet som omfattas av regelverket är betydligt större än andelen myndigheter som omfattas av regleringen.

Om vi i stället följer upp hur stor andel av den statliga omsättningen på myndigheter som omfattas av det utökade regelverket, medför det att cirka 95 procent av omsättningen³⁸ fångas upp av dessa myndigheter. Detta värde har varit stabilt över tiden. Myndigheterna under regeringen som inte omfattas av det utökade regelverket omfattas dock, som framgår i avsnitt 4.1, av de grundläggande kraven om att det på myndigheten ska finnas en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

4.1.3 Ledningsform och intern styrning och kontroll

I tabell 2 framgår att 41 av de totalt 70 styrelsemyndigheterna omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll. För enrådighetsmyndigheterna är det 30 av 128.

³⁷ Vi har lagt in myndigheternas årsredovisningar i verktyget NVivo och sökt på sökorden: Intern styrning och kontroll, interna styrning, internkontroll, internrevision, nödvändiga åtgärder, risk, brist. Där vi också har fångat del av ord.

³⁸ Värdena är hämtade från Statsredovisningen för 2019, i den totala omsättningen inräknas även riksdagens myndigheter och statschefens organ.

Tabell 2. Andel myndigheter som tillämpar utökad regelverk utifrån ledningsform

	Antal myndigheter	Tillämpar regelverket	Andel myndigheter
Styrelse	70	41	59 %
Enrådighet	128	30	23 %
Nämnd m.fl. myndigheter	11 211	0 71	- 34 %

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 1b.

Det är vanligare att en styrelsemyndighet omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll än att en enrådighetsmyndighet gör det. Inga nämndmyndigheter omfattas av de utökade bestämmelserna.

Inom en styrelsemyndighet har myndighetsledningen vanligen två funktioner för styrning av myndigheten och kontroll över verksamheten: myndighetschefen som sköter verksamheten³⁹ och internrevisionschefen som leder granskningen⁴⁰ av verksamheten. Inom en enrådighetsmyndighet kan myndighetschefen få den försäkran som behövs även från andra funktioner för regelefterlevnad, riskledning etcetera⁴¹.

Inom en styrelsemyndighet avser internrevisionens självständiga granskning hur myndighetschefen sköter den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen beslutar. Det är för styrelsen en möjlighet att få den säkring som behövs om att den interna styrningen och kontrollen fungerar betryggande.

Inom en enrådighetsmyndighet är det myndighetschefen som både leder och sköter verksamheten. Internrevisionens självständiga granskning avser den verksamhet som myndighetschefen ansvarar för men inte är delaktig i. det vill säga inte myndighetschefens beredning och beslut.⁴²

4.2 Försäkran om betryggande intern styrning och kontroll

Myndighetsledningen ska få en försäkran om att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt genom

- myndighetens uppföljning och bedömning⁴³
- internrevisionens rapportering från granskningen⁴⁴.

³⁹ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 13 § 1 st.

⁴⁰ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 2 § 2 st.

⁴¹ Så kallade compliance- och riskfunktioner kan granska självständigt på myndighetschefens uppdrag.

⁴² Internrevisionen får sina riktlinjer och sin revisionsplan från myndighetschefen som både är uppdragsgivare åt internrevisionen och sköter den verksamhet som internrevisionen granskar.

⁴³ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 5 §.

⁴⁴ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 4 §

En försäkran från internrevisionen om att den interna styrningen och kontrollen fungerar betryggande är ett stöd för styrelsen i förhållande till myndighetschefens ansvar inför styrelsen. ”Myndighetschefen skall hålla styrelsen informerad om verksamheten, förse styrelsen med underlag för beslut och verkställa styrelsens beslut.”⁴⁵

Om formerna för försäkran beslutar styrelsen med direktiv och riktlinjer till myndighetschefen och med riktlinjer för internrevisionen.⁴⁶

4.2.1 Försäkran om risker i verksamheten

Förordningen om intern styrning och kontroll tillför riskledning som en del i styrningen. Att det är riskledning framgår av att ”åtgärder vidtas som är nödvändiga för att myndigheten med rimlig säkerhet ska kunna fullgöra sina uppgifter, uppnå verksamhetens mål och uppfylla kraven ...”⁴⁷

Riskledning medför att en verksamhet ska välja vilka risker den vill ta och vilka risker den vill undvika i syfte att nå målen för verksamheten. Riskledning kan därför vid första anblicken uppfattas som främmande för den offentliga förvaltningen. Fel i förvaltningen är alltid oönskade även om felen är inom vad som är en accepterad risk.

Förordningen gör en avgränsning av risker till de som är väsentliga. Väsentliga är då risker som påverkar myndighetsledningens ansvar för verksamheten inför regeringen. Det handlar om myndighetens förmåga att fullgöra uppgifter och uppnå mål samtidigt som kraven på verksamheten uppfylls.

Myndigheten vidtar åtgärder för att verksamheten endast ska bedrivas med sådana risker som den kan acceptera. Ett skäl att acceptera vissa risker kan vara att det är mer kostnadseffektivt att hantera konsekvensen än att begränsa risken. För andra risker kan dock ett sådant ställningstagande vara omöjligt, bland annat för risker som berör korruption.⁴⁸

Den systematiska och regelbundna uppföljningen och bedömningen handlar om kontrollen över dessa risker. Det är en försäkran som lämnas till myndighetschefen från verksamheten och från myndighetschefen till styrelsen.

⁴⁵ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 13 § andra stycket.

⁴⁶ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 10 § 1 och 2 p.

⁴⁷ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 4 §.

⁴⁸ Det kan gälla död eller allvarligt sjuk eller att gå före i kön till vaccination under en pandemi.

Om vi från riskledning utesluter gällande rätt, rättvisande och tillförlitlig redovisning samt god hushållning, finns ett område där en faktisk riskledning är möjligt. Det är effektiv verksamhet.

En effektiv verksamhet kan avse att i tid nå avsett resultat. Indikatorer på inre effektivitet (prestation) kan exempelvis vara genomloppstid, handläggningstid, styckkostnad och produktivitet. Kostnadseffektivitet är ett annat begrepp för att en verksamhet bedrivs effektivt.⁴⁹ Det kan också avse yttre effektivitet som påverkan på ett förhållande eller händelse (effekt).

I tabell 3 framgår att i 38 av 70 myndigheters årsredovisningar finns en redovisning av väsentliga risker i verksamheten i den sammanfattande redovisningen av arbetet med bedömningen av intern styrning och kontroll. Det är något färre över tid men flertalet myndigheter redovisar väsentliga risker till regeringen med årsredovisningen.⁵⁰ Minskningen mellan 2018 och 2019 sammanfaller med regeländring att begränsa redovisningen till väsentliga risker.

Tabell 3. Andel myndigheter som redovisar väsentliga risker

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter som redovisar väsentliga risker	38	37	45	36	41
Myndigheter som omfattas av utökat regelverk	70	70	69	69	69
Andel myndigheter som redovisar väsentliga risker	54 %	53 %	64 %	52 %	59 %

Källa: Myndigheternas årsredovisningar avseende 2020.

De myndigheter som redovisar risker gör det på ett varierande sätt. Det förekommer att beskrivningen av risker begränsas till orsaken utan att ange dess verkan på verksamheten. Det förekommer även att ett område anges som risk utan information om riskens orsak eller verkan. Dessa risker är svåra att förstå utan ytterligare information.

Väsentliga risker inom statsförvaltningen som myndigheterna redovisar avser till exempel kompetensförsörjning, lokalförsörjning, informationssäkerhet, produktionsförmåga och arbetsmiljö.

Avgörande för om en omständighet (ett förhållande eller en händelse) är en risk, är konsekvensen av om förhållandet råder eller händelsen inträffar. En beskrivning av en risk bör informera om detta.⁵¹ För att förstå hur omständigheten kan hanteras finns

⁴⁹ SOU 2004:23, Från verksförordning till myndighetsförordning, 2.1.3 De tre grundläggande värdena.

⁵⁰ Det är inte sannolikt att dessa myndigheter saknar väsentliga risker för ansvaret för verksamheten. Myndigheten kan dock göra bedömningen att riskerna inte är väsentlig information för regeringen.

⁵¹ Se bilaga 2 Väsentliga risker i verksamheten.

därutöver också ett behov av att redovisningen lämnar information om vad som orsakar omständigheten.

4.2.2 Omdöme om intern styrning och kontroll från internrevision

Internrevisionen kan sägas vara ledningens verktyg för att värdera den interna styrningen och kontrollen.⁵²

I tabell 4 framgår det att inom 60 av 70 myndigheter har myndighetsledningen en bedömning från internrevisionen av den interna styrningen och kontrollen för en granskad verksamhet.

Tabell 4. Andel myndigheter där internrevisionen har lämnat ett omdöme efter genomförd granskning

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter där internrevisionen har lämnat omdöme	60	-	62	62	60
Myndigheter som omfattas av utökat regelverk	70	-	69	69	69
Andel där internrevisionen har lämnat omdöme	86 %	-	89 %	90 %	87 %

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 10a.

Över tid är antalet myndighetsledningar som får en sådan försäkran från internrevisionen relativt oförändrat.

Det finns en praxis inom staten som visar att det är god sed att lämna en bedömning som en försäkran till myndighetsledningen i samband med rapporteringen av den granskning som genomförts.

Inom en tredjedel av myndigheterna får myndighetsledningen även en försäkran från internrevisionen genom ett övergripande omdöme om det finns en betryggande interna styrning och kontroll.

I tabell 5 framgår det att inom 25 av 70 myndigheter har myndighetsledningar en bedömning från internrevisionen genom ett övergripande omdöme över den verksamhet som omfattas av internrevisionens uppdrag.

⁵² SOU 2004:23, Från verksamhetsförordning till myndighetsförordning, 9.3 Intern revision.

Tabell 5. Andel myndigheter där internrevisionen har lämnat ett övergripande omdöme

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter där ett övergripande omdöme har lämnats	25	-	16	12	-
Myndigheter som omfattas av utökat regelverk	70	-	69	69	-
Andel där ett övergripande omdöme har lämnats	36 %	-	23 %	17 %	-

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 10b.

Av de 16 myndigheter där ett övergripande omdöme lämnades 2018 är det 11 myndigheter där internrevisionen även lämnat ett sådant omdöme 2020.

Trots en ökning är det fortfarande få myndigheter där myndighetsledningen får denna form av försäkran av att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande. För en styrelse får det större betydelse än för myndighetschefen inom en enrådighetsmyndighet. Myndighetschefen har fler möjligheter än internrevisionen att hämta in ett ställningstagande, en försäkran, om den interna styrningen och kontrollen.

En försäkran genom övergripande omdöme kan lämnas när myndighetsledningen har begärt det eller på internrevisionens eget initiativ. En försäkran från internrevisionen kan ingå i myndighetens systematiska och regelbundna uppföljning och bedömning⁵³. En försäkran kan också, efter granskning av underlaget, lämnas inför bedömningen i årsredovisningen⁵⁴.

Internrevisionens övergripande omdöme kan bara omfatta det som internrevisionen har kunskap om genom egen granskning, eller genom att ta del av någon annans granskning. Ett omdöme kan avgränsas för att tydliggöra detta. När ett övergripande omdöme lämnas förekommer det i flera varianter.⁵⁵

Det övergripande omdömet kan formuleras på olika sätt. Ett sätt är att utgå från den revisionsfråga som internrevisionen ska svara på enligt internrevisionsförordningen, 4 §.

Internrevisionen bedömer att myndighetsledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

Ett alternativ är att utgå från myndighetsledningens ansvar för intern styrning och kontroll enligt myndighetsförordningen, 4 § 4 punkten.

⁵³ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 5 §.

⁵⁴ SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag, 2 kap. 3 § 3 st.

⁵⁵ Se Bilaga 3 Försäkran från internrevision.

Internrevisionen bedömer att myndighetsledningen har säkerställt att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Det är myndighetsledningen som beslutar om en försäkran ska lämnas till myndighetsledningen som

- en övergripande bedömning av ett område som granskats
- ett övergripande omdöme om "... den verksamhet som myndigheten bedriver eller ansvarar för"⁵⁶.

Det är internrevisionen som beslutar om innehållet och graden av, försäkran, eller frånvaron av försäkran, i den bedömning som avlämnas.⁵⁷

4.3 Säkerställd intern styrning och kontroll

Alla myndighetsledningar ska säkerställa att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt⁵⁸ men inte alla ska redovisa en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande⁵⁹.

Den interna styrningen och kontrollen ska leda till att myndighetsledningen kan känna en trygghet i att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör myndighetens uppgift och uppnår verksamhetens mål enligt de krav som följer av ansvaret för verksamheten.

4.3.1 Intern styrning och kontroll vid kris

En kris är en mycket svår samhällssituation som har en risk där (den höga) konsekvensen avser myndighetens förmåga till verksamhet.⁶⁰ Det kan innebära att myndighetsutövningen inte fungerar. Det kan även innebära att det inte går att följa beslut om arbetsordning eller verksamhetsplan. Avsteg från delegering av beslutanderätt, arbetsfördelning eller formerna för handläggning är händelser som i vanliga fall rapporteras som avvikelser och åtgärdas. Under pågående kris kan dock avstegen vara det rätta.

Risken för kris hanteras genom att förebygga den situation som kan uppstå, men är också beredskap att hantera krisen när den inträffar. Det senare är att upprätthålla förmågan att hantera situationer under kris. Det uppnår myndigheterna genom

⁵⁶ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 6 §.

⁵⁷ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 4 §.

⁵⁸ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 4 § 4 p. alternativt SFS 1993:100, högskoleförordning, 2 kap 2 § 2 p.

⁵⁹ SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag, föreskrifter till 2 kap, 8 § tredje stycket.

⁶⁰ Sannolikheten har mindre betydelse för att bedöma risken. Sannolikheten för en pandemi som pågår i flera år är låg även fast det nu är verklighet.

utbildning, övning och andra åtgärder (till exempel automatiserad handläggning), samt genom den organisation och de strukturer (för intern styrning och kontroll) som skapas före, under och efter en kris.

En otillräcklig förmåga att hantera en kris kan bli en brist i intern styrning och kontroll om myndigheten inte vidtar nödvändiga åtgärder.

Varje myndighet, vars ansvarsområde berörs av en krissituation, ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av denna.⁶¹ Det är 60 av 70 myndigheter som har redovisat att de har behövt vidta åtgärder med anledning av att myndighetens uppgift påverkas av att en mycket svår samhällssituation uppstått.⁶²

I tabell 6 framgår inom vilka områden som myndigheten har frångått tidigare beslut.

Tabell 6. Antal myndigheter som har behövt vidta åtgärder på grund av pandemin

	Antal ⁶³
Har frångått tidigare beslut i arbetsordning	5
Har frångått tidigare beslutad riskanalys	13
Har frångått tidigare beslutad verksamhetsplan	15
Har frångått tidigare beslutade riktlinjer för internrevision	0
Har frångått tidigare beslutad revisionsplan för internrevision	6
Har frångått annat tidigare styrande beslut	27

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 11b.

Av de 60 myndigheter som svarat att de frångått tidigare beslut har 14 inte svarat på frågan om vilka beslut som frångåtts. Av de som besvarat delfrågorna ovan har 32 myndigheter redovisat att man gjort det i ett fall, 10 myndigheter har rapporterat två fall, 3 myndigheter tre fall och 1 myndighet (Tillväxtverket) fem fall.

Myndigheterna ska vidta de åtgärder som behövs. Det kan innebära att myndigheten gör avsteg från sina egna föreskrifter om verksamheten.

Annat beslut som myndigheter frångått är egna föreskrifter (regler och rutiner etcetera) om former för

- arbetssätt
- arbete i hemmet
- arbetstidens förläggning

⁶¹ SFS 2015:1052, förordning om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, 5 §.

⁶² Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 11a.

⁶³ Frågan var inte obligatorisk.

- verksamhetens bedrivande (undervisning, examination).

Myndigheter har också frångått beslut om

- förmånsbeskattning för resor och parkering
- delegation av beslutanderätt (tjänsteresor, mötesverksamhet, hemarbete, åtgärder motiverade av pandemin)
- riskanalys (väsentliga risker och nödvändiga åtgärder)
- verksamhetsplan inklusive budget (anpassad, senarelagd och inställd verksamhet)
- avtal med leverantörer.

Det är 54 av 70 myndigheter som har uppdaterat tidigare beslut med anledning av den mycket svåra samhällssituation som uppstått.

I tabell 7 framgår det vilka beslut om styrning av myndigheten och kontroll över verksamheten som är ändrade med ett nytt beslut.

Tabell 7. Antal myndigheter som har uppdaterat tidigare styrande beslut

	Antal ⁶⁴
Har uppdaterat tidigare beslut om arbetsordning	6
Har uppdaterat tidigare beslut om riskanalys	21
Har uppdaterat tidigare beslut om verksamhetsplan	10
Har uppdaterat riktlinjer internrevision	0
Har uppdaterat tidigare revisionsplan för internrevision	6
Har uppdaterat annat tidigare styrande beslut	18

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 11c.

Vi kan se att de flesta av myndigheterna har ändrat tidigare beslutade föreskrifter med anledning av den pågående pandemin. Av myndigheterna är det 13 myndigheter, av dem som uppgivit att de genomfört uppdateringar, som inte har svarat på delfrågorna. Av de 41 myndigheter som svarat på frågorna om vilka beslut som ändrats, hade majoriteten ändrat ett eller två beslut. Arbetsförmedlingen, Boverket, Statens kulturråd och Tillväxtverket har ändrat något fler.

Alla utom en myndighet svarade att riktlinjerna för deras internrevision var aktuella.⁶⁵

Interna föreskrifter måste inte ändras i händelse av kris. Myndigheten ska redan ha förmåga att bedriva verksamheten under sådana förhållanden.

⁶⁴ Frågan var inte obligatorisk.

⁶⁵ Fråga 8c i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

Annat beslut som myndigheter har ändrat är till exempel

- aktivitetsplan (kan omfattas av verksamhetsplan)
- riktlinjer för mobilt arbetssätt (kan omfattas av arbetsordning)
- former för styrelsemöten
- kontinuitetsplan
- delegationsordning (kan omfattas av arbetsordning).

Det går att utifrån myndigheternas kommentarer se en generell påverkan. Den rör arbete på distans, en övergång till ett digitalt arbetssätt med en reducering av tjänsteresor och fysiska möten.

Universitetens verksamhet har påverkats i stor utsträckning på grund av distansstudier, tentamina på distans och förändrade kursplaner.

Ett par myndigheter har kommenterat att deras budget har påverkats. Flera myndigheter säger att man har sett över sin riskanalys. Man har även fått omprioritera och anpassa sin verksamhet. I vissa fall har verksamhet skjutits på framtiden. Ett par myndigheter har fått anpassa sin verksamhet på grund av beslut från regeringen.

4.3.2 Säkerställa med arbetsordning och verksamhetsplan

Den interna styrningen och kontrollen ska vara betryggande för myndighetsledningen och säkerställa att man fullgör sitt ansvar för verksamheten inför regeringen. Det är ett behov som följer av delegeringen av beslutanderätt inom myndigheten.

Intern styrning och kontroll⁶⁶ är vad myndighetsledningen gör för att upprätthålla kontroll över verksamheten. Det omfattar myndighetens organisering (arbetsordning)⁶⁷ och verksamhetens planering (verksamhetsplan)⁶⁸.

Intern styrning och kontroll handlar om intern miljö (kultur), till exempel myndighetens etik och anställdas moral. Till den interna miljön kan även läggas grunderna för god förvaltning till skydd för den enskilde.⁶⁹

Det finns ingen absolut standard för intern styrning och kontroll. Det är verksamheten som ger förutsättningarna för hur bestämmelserna om intern styrning och kontroll kan tillämpas i praktiken. Kunskapen som behövs finns hos

⁶⁶ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 4 § 4 p.

⁶⁷ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 4 § 1-2 p.

⁶⁸ SFS 2007:515, myndighetsförordning, 4 § 3 p.

⁶⁹ SFS 2017:900, förvaltningslag, 5-8 §.

medarbetare, avnämare, leverantörer, uppdragsgivare med flera som myndigheten har en relation till. Varje myndighet skapar sin egen modell för detta.

Formerna för intern styrning och kontroll kan framgå av arbetsordningen med de närmare föreskrifter som behövs, till exempel när det gäller processen för riskhantering. Regleringen av organisation, arbetsfördelning och delegering är också intern styrning och kontroll.

Det förekommer att styrelsen har beslutat om intern styrning och kontroll på annat sätt än med arbetsordningen, vilket 30 av 41 styrelsemyndigheter har gjort.⁷⁰ De närmare föreskrifter om intern styrning och kontroll som styrelsen beslutat om handlar om riskhantering, riskarbete, riskanalys, risktagande, uppföljning, bedömning, internkontrollplan och mer. Intern styrning och kontroll är allt myndighetsledningen gör för att styra myndigheten och kontrollera verksamheten.

Benämningarna på föreskrifterna varierar, förutom föreskrift används policy, riktlinje, systembeskrivning, ramverk, direktiv, vägledning, interna regler, rutinbeskrivning och instruktion.

Myndigheter som lämnar en sammanfattande redovisning

I tabell 8 framgår det att alla myndigheter lämnar en sammanfattande redovisning av vad som har legat till grund för myndighetsledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Tabell 8. Andelen myndigheter som lämnar en sammanfattande redovisning

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter som lämnar en sammanfattande redovisning	70	69	66	65	68
Myndigheter som omfattas av utökat regelverk	70	70	69	69	69
Andel som lämnar en sammanfattande redovisning	100 %	99 %	96 %	94 %	99 %

Källa: Myndigheternas årsredovisningar avseende 2020.

Över tid är det fortsatt alla eller nästan alla myndigheter som redovisar vad som har legat till grund för bedömningen.

4.3.3 Följer bestämmelser om intern styrning och kontroll

Myndigheterna bedömer att de följer gällande rätt för intern styrning och kontroll utan väsentliga avvikelser som påverkar ansvaret för verksamheten inför regeringen.

⁷⁰ Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 3. Oavsett om myndigheten kallar beslutet arbetsordning eller inte ger beslutet de närmare föreskrifter som behövs en arbetsordning.

I tabell 9 framgår det att 67 av 70 myndigheter har tillämpat det utökade regelverket om intern styrning och kontroll utan väsentlig avvikelse.

Tabell 9. Andel myndigheter som tillämpar utökat regelverk utan avvikelse

	2020	2019	2018	2017	2016
Antalet myndigheter som tillämpar regelverket utan avvikelse	67	69	-	-	-
Antalet myndigheter som tillämpar utökat regelverk	70	70	-	-	-
Andelen myndigheter som tillämpar regelverket utan avvikelse	96 %	99 %	-	-	-

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 2a.

En avvikelse behöver inte vara en brist i den interna styrningen och kontrollen. Även om det är ett väsentligt fel kan felet vara inom den av myndigheten accepterade risken för fel i förvaltningen. Myndigheten ska lämna information om väsentliga fel i årsredovisningen.

Intern styrning och kontroll ska säkerställa rimlig säkerhet.⁷¹ En ändamålsenligt utformad och väl införd process för intern styrning och kontroll kan inte garantera fullständig säkerhet. Myndigheten bör göra en avvägning mellan den kostnad en viss åtgärd för att hantera en risk för med sig och den förväntade nyttan av åtgärden.

Det finns avvikelser när det gäller⁷²

- riskanalys, förordning om intern styrning och kontroll, 3 §
- åtgärder, förordning om intern styrning och kontroll, 4 §
- uppföljning, förordning om intern styrning och kontroll, 5
- dokumentation, förordning om intern styrning och kontroll, 6 §
- organisering, internrevisionsförordningen, 2 §
- råd och stöd, internrevisionsförordning, 5 §.

De väsentliga avvikelserna är få. Om myndigheten har uppmärksammat en avvikelse i årsredovisningen så har myndigheten bedömt att den är väsentlig. Myndigheterna har uppmärksammat sådana avvikelser i årsredovisningen.

- Arbetsförmedlingen har avvikelser från nödvändiga åtgärder för att hantera väsentliga risker.⁷³ Avvikelserna avser hantering av risker för regelefterlevnad. Myndigheten informerar i årsredovisningen om ”Brister åtgärdas dock inte tillräckligt snabbt och systematiskt. Dessutom pekar internrevisionens granskning bland annat på att verksamheten inte har genomfört beslutade

⁷¹ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 2 § första stycket.

⁷² Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 2b.

⁷³ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 4 §.

- riskåtgärder systematiskt trots ISK-brist.”⁷⁴ Myndigheten har även bedömt att avvikelser beror på en brist i intern styrning och kontroll.
- Statens skolverk har avvikelser när det gäller riskanalys, åtgärder, uppföljning och bedömning samt dokumentation.⁷⁵ Myndigheten informerar i årsredovisningen om att det ”... har även funnits vissa brister i den interna styrningen och kontrollen under året. Vi bedömer att det inte är väsentliga brister, och de lyfts därför inte i myndighetsledningens bedömning.”⁷⁶
  - Örebro universitet har två avvikelser från internrevisionsförordningen, inrätta internrevision⁷⁷, och råd och stöd från internrevision⁷⁸. Avvikelserna beror på att myndigheten inte haft någon internrevisionschef anställd. Rekrytering har pågått och från och med januari 2021 finns en internrevisionschef på plats vid universitetet. Myndigheten informerar i årsredovisningen om att ”... rollen som internrevisionschef varit vakant under året ...”⁷⁹

4.3.4 Betyggande intern styrning och kontroll

Nästan alla myndigheter, som ska återrapportera, lämnar bedömningen att myndighetsledningen har säkerställt att det vid myndigheten har funnits en intern styrning och kontroll som har fungerat betryggande för den period som årsredovisningen avser.⁸⁰

I tabell 10 framgår det att 66 av 70 myndigheter har bedömt att det funnits en betryggande intern styrning och kontroll under 2020.

Tabell 10. Andel myndigheter som redovisat en betryggande intern styrning och kontroll

	2020	2019	2018	2017	2016
Myndigheter som redovisat betryggande ⁸¹	66 ⁸²	59	62	64	64
Myndigheter som omfattas av utökat regelverk	70	70	69	69	69
Andel myndigheter som har redovisat betryggande	93 %	84 %	90 %	93 %	93 %

Källa: Myndigheternas årsredovisningar avseende 2020.

⁷⁴ Årsredovisning för Arbetsförmedlingen avseende 2020, sid 162 f.

⁷⁵ SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 4-6 §.

⁷⁶ Årsredovisning för Statens Skolverk avseende 2020, sid 124.

⁷⁷ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 2 §.

⁷⁸ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 5 §.

⁷⁹ Årsredovisning för Örebro universitet avseende 2020, sid 105 f.

⁸⁰ Från och med 2019 ska myndigheterna redovisa om det funnits brister under året. Tidigare var det förhållandet vid beslut om årsredovisning som gällde.

⁸¹ Regelverket förändrades mellan år 2018 och 2019, ändringen innebär att myndigheterna ska redovisa bedömningen för hela året (365 dagar) jämfört med tidigare vid tillfället för beslut om årsredovisning (en dag).

⁸² Tillväxtverket har inte redovisat en bedömningsmening och intygandemening men på annat ställe i årsredovisningen framgår att Tillväxtverkets ledning bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndighetens har varit betryggande under 2020. Malmö universitet har använt en bedömningsmening som inte längre är föreskriven.

Inspektionen för vård och omsorg har inte lämnat bedömningsmeningen direkt före intygandet av rättvisande redovisning, men i nära anslutning.

Fyra myndighetsledningar⁸³ har dock bedömt att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen.⁸⁴ Det som brustit hos myndigheterna i den interna styrningen och kontrollen är följande:

- Brist vid en polisregion vad gäller avsaknad av aktuell riskanalys för verksamheten samt dokumentation av riskanalys och åtgärder.⁸⁵
- Åtgärdande av risker inom regelefterlevnad.⁸⁶
- Fakturering till Försvarsmakten.⁸⁷
- Värdeöverföring till Försvarsmakten.⁸⁸
- Avsteg från upprättade rutiner och processer inom ramen för aktiverad särskild organisation. Bristen har förelegat sedan myndigheten gick upp i stabsläge i februari 2020 och återstoden av året.⁸⁹

Vad som är en brist bestämmer myndigheten. Redovisningen av brister är varierande. Bristen ska dock redovisas kortfattat och i punktform. Kortfattat är inte en begränsning i antal ord. Det innebär dock att det är möjligt att begränsa beskrivningen till vad som är bristen och när den förelåg. Det är inte nödvändigt att i punktformen redovisa annan information om bristen.

Statskontorets och ESV:s granskning

ESV och Statskontoret har på regeringens uppdrag genomfört en översyn av regeringens styrning av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och av myndighetens interna effektivitet, ledning och uppföljning. ESV och Statskontoret bedömer att myndigheten har en process för intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.⁹⁰

ESV och Statskontoret gör flera ställningstaganden om styrningen inom myndigheten. Ett är att det är viktigt att ledningen blir tydligare i sina prioriteringar och sin styrning så att myndighetens förmåga att driva utveckling inom prioriterade områden förstärks. Graden av tydlighet i prioritering och styrning är dock inte avgörande för brist. ESV och Statskontoret har också konstaterat att myndigheten lever upp till kraven i förordningen om intern styrning och kontroll.

⁸³ Arbetsförmedlingen, Försvarets materielverk, Polismyndigheten och Socialstyrelsen.

⁸⁴ SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag, 2 kap. 8 § 3 st.

⁸⁵ Årsredovisning för 2020, Polismyndigheten.

⁸⁶ Årsredovisning för 2020, Arbetsförmedlingen.

⁸⁷ Årsredovisning för 2020, Försvarets materielverk.

⁸⁸ Årsredovisning 2020, Försvarets materielverk.

⁸⁹ Årsredovisning 2020, Socialstyrelsen.

⁹⁰ 2020:47, Verksamhetsanpassad styrning, 4,1. Ekonomistyrningsverket, Statskontoret 2020.

ESV:s granskning av förvaltnings- och kontrollsystem

ESV granskar myndigheterna som hanterar medel med delat ansvar mellan EU och Sverige. ESV har funnit att förvaltnings- och kontrollsystemet (även kallat internkontrollsystemet) för EU-medel har fungerat tillfredsställande inom

- Länsstyrelsen i Jämtlands län⁹¹
- Länsstyrelsen i Norrbottens län⁹²
- Länsstyrelsen i Västerbottens län⁹³
- Migrationsverket⁹⁴
- Polismyndigheten⁹⁵
- Rådet för europeiska socialfonden i Sverige⁹⁶
- Tillväxtverket⁹⁷.

ESV har gjort en iakttagelse om brister i Statens jordbruksverks internkontrollsystem (för jordbruksfonderna). Myndigheten behöver säkerställa att verksamhetsprocessen för överföring av resultat av kontroller fungerar som ett system, det vill säga att överföringen är säker, tillförlitlig och utförs utan fördröjning.⁹⁸

För Statens jordbruksverks förvaltnings- och kontrollsystem (för Havs- och fiskerifonden) har ESV också påtalat att det finns brister i processer och rutiner för att säkerställa nyckelkrav, men att inverkan av bristen är begränsad.⁹⁹ ESV:s sammanfattande bedömning i uttalandet är att förvaltnings- och kontrollsystemet ger en medelhög eller låg grad av säkerhet i fråga om utgifternas laglighet och korrekthet.

Även för Statens jordbruksverks förvaltnings- och kontrollsystem (för lokalt ledd utveckling) har ESV påtalat brister i processer och rutiner för att säkerställa nyckelkrav, men inverkan är begränsad.¹⁰⁰ ESV:s sammanfattande bedömning i

⁹¹ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Sverige-Norge (ERUF).

⁹² Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, NORD (ERUF).

⁹³ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Norra Periferin och Arktis (ERUF). Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Botnia Atlantica (ERUF).

⁹⁴ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Sveriges nationella program för Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), Ekonomistyrningsverket 2021.

⁹⁵ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Sveriges nationella program för fonden för inre säkerhet (ISF), Ekonomistyrningsverket 2021.

⁹⁶ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Nationellt socialfondsprogram för investering för tillväxt och sysselsättning (ESF), Ekonomistyrningsverket 2021. Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Social delaktighet för dem som har det sämst ställt (FEAD), Ekonomistyrningsverket 2021.

⁹⁷ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Regionala strukturfundsprogram och nationellt regionalfundsprogram (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021. Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Öresund Kattegatt Skagerrak (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.

⁹⁸ Årlig rapport med uttalande, Jordbruksfonderna 2021, EGFJ och EJFLU, 25.3 Betydelsefulla iakttagelser (per population – IAKS och ej-IAKS), Ekonomistyrningsverket 2021.

⁹⁹ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Havs- och fiskeriprogrammet (EHFF), Ekonomistyrningsverket 2021..

¹⁰⁰ Revisionsuttalande och årlig rapport 2021, Lokalt ledd utveckling (ERUF och ESF), Ekonomistyrningsverket 2021.

uttalandet är att förvaltnings- och kontrollsystemet ger en medelhög eller låg grad av säkerhet i fråga om utgifternas laglighet och korrekthet.

Andra myndigheters granskning av intern styrning och kontroll

Andra myndigheter har granskat vissa av myndigheterna som omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll. Granskningsmyndigheterna har redovisat iakttagelser som i vissa fall skulle kunna vara en brist i intern styrning och kontroll hos den granskade myndigheten. Arbetsförmedlingen anger en brist i årsredovisningen. Övriga av de granskade myndigheterna har dock inte angivit någon brist.

Riksrevisionen har lämnat ett uttalande med reservation för fyra internrevisionsmyndigheter när det gäller överskridande av bemyndigande eller anslagskredit samt avgift som inte är förenlig med det ekonomiska målet.¹⁰¹ Riksrevisionen har dock bedömt att det inte har framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.

För övriga myndigheter har Riksrevisionen lämnat ett uttalande med reservation för 8 myndigheter när det gäller överskridande av bemyndigande, inte fördelat totala intäkter och kostnader, avgift som inte är förenlig med det ekonomiska målet, anslagsöverskridande, inte affärsmässig avyttring av tillgångar.¹⁰² Riksrevisionen gör inget särskilt uttalande om intern styrning och kontroll för denna grupp av myndigheter.

Riksrevisionen har funnit att Statens kulturråd har överträtt sina befogenheter med beslut om anställningsvillkor för generaldirektören.¹⁰³ Det är ett fel i förvaltningen som är väsentlig information för regeringen. Då det är myndighetsledningen som gjort fel avser felet inte myndighetsledningens styrning och kontroll av myndigheten.

Riksrevisionen har funnit att Försäkringskassan, Skatteverket och Transportstyrelsen brister i arbetet med manuell kontroll av ärenden som har hög risk för fusk och fel, samt att de helt automatiserade besluten följs upp i begränsad omfattning.¹⁰⁴ Otillräcklig kontroll av ärenden och uppföljning av beslut blir en brist i intern styrning och kontroll om kontrollen och uppföljningen inte genomförs som planerat.

¹⁰¹ Revisionsberättelse för Boverket 2020, Revisionsberättelse för Centrala studiestödsnämnden 2020, Revisionsberättelse för Finansinspektionen 2020 och Revisionsberättelse för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2020.

¹⁰² Revisionsberättelse för Länsstyrelsen i Blekinge län 2020, Revisionsberättelse för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys 2020, Revisionsberättelse för Riksarkivet 2020, Revisionsberättelse för Statens centrum för arkitektur och design 2020, Revisionsberättelse för Statens geotekniska institut 2020, Revisionsberättelse för Svenska institutet 2020 och Revisionsberättelse för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut 2020.

¹⁰³ Revisionsrapport Statens kulturråd – generaldirektörens förmaner, Riksrevisionen 2020.

¹⁰⁴ Automatiserat beslutsfattande i statsförvaltningen, 6.2, Riksrevisionen RIR 2020:22.

Riksrevisionen har funnit att Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete är otydlig när det gäller vilka överväganden som legat till grund för val av nivå på riskdelning och eventuell subvention, samt hur myndigheten bedömer riskerna för negativ marknadsstörning.¹⁰⁵ Otydlig hantering av risker blir en brist i intern styrning och kontroll om hanteringen innebär att myndigheten inte vidtar nödvändiga åtgärder för att hantera väsentliga risker.

Riksrevisionen har funnit att Finansinspektionens uppföljning inte ger tillräckligt underlag för en säker bedömning av hur de egna insatserna mot intressekonflikter fungerar.¹⁰⁶ En otillräcklig uppföljning av om åtgärder är ändamålsenliga kan vara en brist i intern styrning och kontroll.

Statskontoret har funnit att Finansinspektionen har ett utvecklingsbehov när det gäller genomslaget av styrdokument för att säkerställa rättssäker och likvärdig verksamhet.¹⁰⁷ Om myndighetens styrdokument¹⁰⁸ inte följs kan det vara en brist i intern styrning och kontroll.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen anmärker¹⁰⁹ på att Arbetsförmedlingen fattar felaktiga beslut om sanktion i den automatiska hanteringen och i hanteringen av mottagna uppgifter.¹¹⁰ Inspektionen anser att det inte ska finnas risk för felaktiga beslut. Det kan vara en brist i intern styrning och kontroll om verksamheten inte bedrivs enligt gällande rätt. Även om myndigheten inte kan acceptera risker i rättssäkerhet finns det risker i verksamheten. Det är inte ett alternativ att avstå från verksamhet.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen riktar kritik¹¹¹ mot att Arbetsförmedlingen brister i att anvisa arbetssökande som omfattas av utbildningsplikten att söka reguljär utbildning, och anmärker även på att Arbetsförmedlingen inte säkerställer en samverkan med kommunerna.¹¹² Otillräcklig anvisning och samverkan kan vara en brist i intern styrning och kontroll om det beror på att verksamheten inte tillämpar de närmare (interna) föreskrifter som finns om formerna för verksamheten.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen har identifierat brister inom Arbetsförmedlingen som rör arbetsförmedlarnas förutsättningar att kunna utföra kontrollarbetet och granskning av aktivitetsrapporter.¹¹³ Om det saknas

¹⁰⁵ Sidas garantiverksamhet – statens arbete med garantier inom svenskt bistånd, 8.2.2, RIR 2020:21.

¹⁰⁶ Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter, 7.1, Riksrevisionen.

¹⁰⁷ Myndighetsanalys av Statens institutionsstyrelse. 1.5, Statskontoret.

¹⁰⁸ Arbetsordning med de närmare föreskrifter som behövs om formerna för verksamheten.

¹⁰⁹ Anmärker, betyder en brist av mindre omfattning eller mindre allvarig art.

¹¹⁰ Arbetsförmedlingens automatiska beslut om sanktioner, Resultat, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.

¹¹¹ Kritik, betyder att bristen är omfattande men mindre allvarig eller allvarig men mindre omfattande.

¹¹² Utbildningsplikten inom etableringsprogrammet, Slutsatser, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.

¹¹³ Arbetsförmedlingens centralisering av kontrollarbetet, 6 Slutsatser, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.

förutsättningar för att utföra kontroller kan det vara en brist i intern styrning och kontroll om det beror på myndighetens egna beslut om formerna för verksamheten.

Inspektionen för socialförsäkringen har funnit att Försäkringskassan bör utforma den interna styrningen på ett sådant sätt att myndigheten undviker kraftiga svängningar i handläggningen och tillämpningen av socialförsäkringen.¹¹⁴ Risken med förändringar i betoningen av olika aspekter i myndighetens uppdrag påverkar förtroende för systemet. Betoningen av olika delar i uppdraget kan vara en brist i intern styrning och kontroll om det innebär att medarbetarna av den anledningen inte följer formerna för handläggning av ärenden.

---

¹¹⁴ Variationen inom aktivitetsersättningen, Slutsatser och rekommendationer, Inspektionen för socialförsäkringen 2020.

5 Den statliga internrevisionen

I detta kapitel redogör vi för utredningens iakttagelser och analys när det gäller den statliga internrevisionen.

- Avsnitt 5.1 redovisar regelefterlevnaden till internrevisionsförordningen.
- Avsnitt 5.2 behandlar hur internrevisionens rekommendationer tas om hand av myndigheten, råd och stöd som internrevisionen lämnar till myndighetsledningen, beslut om revisionsplaner samt aktualiteten för riktlinjer för internrevisionen.
- Avsnitt 5.3 redogör för internrevisionens resurser samt pandemins effekter på internrevisionens verksamhet.
- Avsnitt 5.4 behandlar internrevisionens interna och externa kvalitetsarbete samt internrevision inom vissa myndigheter.

5.1 Myndigheterna följer internrevisionsförordningen

Internrevisionens uppdragsgivare är myndighetens ledning. Om myndigheten har en styrelse är det styrelsen som är internrevisionens uppdragsgivare, annars är det myndighetschefen. Internrevisionens uppdrag enligt internrevisionsförordningen (2006:1228) är kopplat till myndighetens process för intern styrning och kontroll. Internrevisionen ska granska och lämna förslag till att förbättra myndighetens process för intern styrning och kontroll. Granskningen ska genomföras utifrån en analys av myndighetens risker.

I ESV:s enkät har myndigheterna fått svara på om de har följt regelverket för internrevision. Nästan samtliga myndigheter har svarat att de följer regelverket. En myndighet rapporterade avvikelse från kravet på anställd internrevisionschef i 2 § i internrevisionsförordningen¹¹⁵ under 2020. Från januari 2021 finns en anställd internrevisionschef på plats.

5.2 Internrevision är väsentligt för myndighetsledningen

Internrevisionens resultat är en del i myndighetsledningens underlag för systematisk och löpande uppföljning och bedömning. Det är också ett underlag för myndighetsledningens bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll i årsredovisningen.

5.2.1 Internrevisionens rekommendationer tas om hand

Syftet med internrevisionens granskningar är att de ska leda fram till förbättringar i myndighetens process för intern styrning och kontroll. Internrevisionen rapporterar sina iakttagelser och rekommendationer i genomförda granskningar till

---

¹¹⁵ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 2 §.

myndighetsledningen som i sin tur beslutar om åtgärder med anledning av rekommendationerna.

Om inte internrevisionens rekommendationer tas om hand får granskningarna inte den nytta som avsetts. En metod att mäta detta är genom att använda nyckeltal. Nyttan kan då mätas som kvoten av myndighetsledningens beslut om åtgärder och internrevisionens rekommendationer.¹¹⁶ Nyttan uppkommer när myndighetsledningen agerar med anledning av internrevisionens förslag till förbättringar.

I tabell 11 framgår det att 90 procent av internrevisionens rekommendationer till myndighetsledningen leder till åtgärder.

Tabell 11. Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer

	2020	2019	2018	2017	2016
Andel rekommendationer som leder till åtgärder	90 %	85 %	85 %	88 %	87 %

Tabellen visar i vilken grad som myndighetsledningen har beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer. Källa: Fråga 4a och 4b i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

Myndighetsledningarna har fortsatt i mycket hög utsträckning beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer. Ett beslut om åtgärder innebär inte alltid att de direkta åtgärderna fastställs utan att myndigheten ska ta fram förslag på lämpliga åtgärder. De vidtagna åtgärderna följs sedan upp av internrevisionen och återrapportering sker till myndighetsledningen.

Om myndigheten inte uppfyller kraven enligt 9 och 10 § internrevisionsförordningen kan det utgöra en brist i den interna styrningen och kontrollen. Ingen myndighet har dock angivit detta som en brist i bedömningen av den interna styrningen och kontrollen i årsredovisningen.¹¹⁷

I de flesta fall där myndighetsledningen inte har beslutat om åtgärder beror det på att internrevisionen rapporterar vid ett tillfälle och myndighetsledningens beslutar om åtgärder vid ett senare tillfälle eftersom förslagen ska genomgå beredning. Om myndighetsledningen inte fattar beslut efter rimligt rådrum efter föredragningen av internrevisionens rapport kan det innebära att det föreligger en brist i den interna styrningen och kontrollen.

I några fall där myndighetsledningen inte har fattat beslut om åtgärder är förklaringen att myndighetsledningen gör en annan bedömning och anser att ingen åtgärd behövs. Då är det inte en brist i den interna styrningen och kontrollen.

Vi har även ställt frågan till myndigheterna om de har genomfört en uppföljning av de åtgärder myndighetsledningen beslutat om. Här har 62 av de 70 myndigheterna

¹¹⁶ Nyckeltal av kvoten av 10 § 3 p. och 9 § internrevisionsförordningen (2006:1228), 1400/1642.

¹¹⁷ Se berörda myndigheters årsredovisningar för 2019.

svarat ja. De myndigheter som svarat nej har i de flesta fall lämnat en förklaring till varför ingen uppföljning genomförts.

5.2.2 Råd och stöd till myndighetsledningen

En del av internrevisionens uppdrag är att ge råd och stöd till styrelse och myndighetschef.¹¹⁸ Internrevisionen kan även ge råd och stöd till andra inom myndigheten om det finns inskrivet i internrevisionens instruktion, som beslutas av myndighetsledningen.¹¹⁹ Råd och stöd lämnas på begäran av styrelse och myndighetschef. De råd och det stöd som internrevisionen ger ska ligga inom internrevisionens kompetenser.

Av myndigheterna är det 47 (67 procent) som säger att internrevisionen har lämnat råd och stöd till myndighetsledningen under 2020. Av svaren att döma verkar det vara något vanligare att internrevisionen lämnar råd och stöd till andra funktioner än till myndighetsledningen.¹²⁰ Av myndigheterna är det 55 (79 procent) som säger att internrevisionen har lämnat råd och stöd till annan än myndighetsledningen. Exempel på personer/funktioner som internrevisionen har lämnat råd och stöd till är myndighetschefen, avdelnings- och enhetschefer, funktionsansvariga, specialistfunktioner och medarbetare.

Det finns en stor bredd på de områden där råd och stöd lämnas. Exempel på områden som omfattats av råd och stöd är processen för intern styrning och kontroll, ledning och styrning, riskarbete och riskanalys, misstänkta oegentligheter, informations-säkerhet och it-utveckling, samt uppdrag med koppling till coronapandemin.

På frågan om hur omfattningen av rådgivningsuppdrag har sett ut under 2020 jämfört med tidigare år svarade 44 myndigheter (63 procent) att det var oförändrat. Av myndigheterna var det 18 (26 procent) som upplevt att rådgivningen hade ökat. Det var även 8 myndigheter (11 procent) som svarade att rådgivningen hade minskat. Hälften av de 8 myndigheterna förklarade det med att internrevisorn slutat eller varit tjänstledig under 2020. Det är ovanligt att internrevisionen inte lämnar råd och stöd. I 5 av myndigheterna har internrevisionen inte gjort det under 2020.

Sammanfattningsvis kan sägas att slutsatsen utifrån myndigheternas svar är att råd och stöd från internrevisionen är efterfrågat inom myndigheterna. Omfattningen verkar inte ha minskat under 2020 utan vi ser snarare den motsatta tendensen.

5.2.3 Ett eller flera beslut om revisionsplan

Myndigheterna har fått svara på frågan om myndighetsledningen har fattat ett eller flera nya beslut om internrevisionens revisionsplan under 2020.¹²¹ Av myndigheterna

¹¹⁸ SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 5 §.

¹¹⁹ SFS 2006:1228, Internrevisionsförordning, 10 § 2 p.

¹²⁰ Styrelsen om myndigheten leds av en styrelse, annars myndighetschefen.

¹²¹ Fråga 5a och 5b i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

är det 29 (41 procent) som har svarat ja på den frågan. Eftersom frågan inte har ställts tidigare går det inte att avgöra om nivån är högre eller lägre jämfört med tidigare år. Myndigheterna har även tillfrågats om uppdatering av planen har genomförts som en följd av pandemin. På den frågan är det 6 myndigheter som har svarat ja.

I myndigheternas svar är det inte alltid enkelt att särskilja effekterna av pandemin från en ändrad riskbild av andra orsaker. Ändring av internrevisionens och myndighetens riskbedömning har i sin tur lett till omprioriteringar. Vissa aktiviteter har tillkommit och andra har skjutits upp eller tagits bort. I några fall har granskningsområden tillkommit, exempelvis genom regeringsbeslut. Det förekommer också att myndigheten gör bedömningen att en viss granskning inte ligger väl i tiden. Det kan då handla om att det pågår ett utvecklingsarbete eller en omorganisation inom verksamheten, eller att verksamheten kommer att granskas i annan ordning. I ett par fall hänvisas till personalbrist eller personalförändringar som orsak till förändring av revisionsplanen.

5.3 Resurser för internrevision och pandemins påverkan

Internrevisionen behöver tillräckliga resurser för att kunna bedriva arbetet i enlighet med internrevisionsförordningen och god sed. Under 2020 har internrevisionens verksamhet även påverkats av den pågående pandemin.

5.3.1 Internrevisionens resurser

Den statliga internrevisionens resurser har hållit sig relativt konstant mellan åren. Antalet årsarbetskrafter är i det närmaste oförändrat jämfört med tidigare år.

Under 2020 har 7 myndigheter haft en internrevisionschef som även är anställd vid en annan internrevisionsmyndighet. De myndigheter som delar internrevisionschef är Länsstyrelserna i Jämtlands och Västerbottens län, Mittuniversitetet och Centrala studiestödsnämnden, Lunds universitet och Malmö universitet samt Sveriges lantbruksuniversitet. Lantbruksuniversitetet delar internrevisionschef med Sveriges geologiska undersökning, som inte är en internrevisionsmyndighet.

Tabell 12. Antalet årsarbetskrafter

	2020	2019	2018	2017	2016
Antalet årsarbetskrafter inom myndigheternas internrevisionsfunktioner ¹²²	150	149	146	145	137
Antalet årsarbetskrafter för köpta internrevisionstjänster	5	5	7	5	5
<i>Summa årsarbetskrafter</i>	<i>155</i>	<i>154</i>	<i>153</i>	<i>150</i>	<i>142</i>

Tabellen visar storleken på den statliga internrevisionen mätt som årsarbetskrafter över en treårsperiod. Källa: Fråga 9 i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

Antalet årsarbetskrafter för internrevisionen har ökat med en årsarbetskraft jämfört med föregående år. Det finns inte en enskild förklaring till förändringen utan den

¹²² Inkluderar eventuella inlånade resurser från övriga myndigheten.

beror på många mindre förändringar. Myndigheterna har köpt internrevisionstjänster motsvarande fem årsarbetskrafter, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Medeltalet årsarbetskrafter beräknas till 2,2 men spridningen är stor. Sammanlagt har 13 myndigheter (11 myndigheter 2019) redovisat att de haft mindre än en årsarbetskraft för internrevision och 35 myndigheter (41 myndigheter 2019) har redovisat att de har haft en eller två årsarbetskrafter.

Resterande 22 myndigheter (18 myndigheter 2019) har haft 2-14,7 årsarbetskrafter under 2020. Av de 22 myndigheterna är det 7 som ligger i intervallet 5 årsarbetskrafter eller mer. De flesta, 15 myndigheter, befinner sig i intervallet över 2 men under 5 årsarbetskrafter. Av de 15 myndigheterna är det 4 som kommer över gränsen 2 årsarbetskrafter på grund av köpta internrevisionstjänster, vilket förklarar huvuddelen av minskningen i intervallet 1-2 årsarbetskrafter.

Tabell 13. Internrevision med mindre än en årsarbetskraft (antal årsarbetskrafter)

	2020	2019	2018	2017	2016
Örebro universitet	0,1	1,3	1,0	1,0	1,05
Universitets- och högskolerådet	0,3	0,6	1,0	0,7	0,7
Statens energimyndighet	0,3	1,0	1,0	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Jämtlands län	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1
Myndigheten för yrkeshögskolan	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Centrala studiestödsnämnden	0,5	0,5	0,7	0,1	0,5
Havs- och vattenmyndigheten	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0
Mittuniversitetet	0,5	0,4	0,3	0,5	0,5
Statens kulturråd	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Karlstads universitet	0,6	0,8	0,8	1,0	1,0
Länsstyrelsen i Västerbottens län	0,6	0,6	0,6	0,6	0,2
Socialstyrelsen	0,7	1,5	1,1	1,05	0
Naturvårdsverket	0,8	0,8	0,6	0,6	0,98

Tabellen visar en sammanställning av myndigheter som har använt mindre än en årsarbetskraft, inklusive köpta tjänster, för internrevision. Källa: Fråga 9 i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

I förteckningen för 2019 fanns 9 av myndigheterna med mindre än en årsarbetskraft med även då. Det är 4 myndigheter i tabellen som delar internrevisionschef (Länsstyrelserna i Västerbottens och Jämtlands län samt Centrala studiestödsnämnden och Mittuniversitetet). Av myndigheterna är det 5 som redovisar lägre resurser i år jämfört med 2019. Det kan förklaras av vakanser och tjänstledigheter.

Myndighetsledningen kan välja att upphandla kompletterande resurser externt eller köpa tjänsten från en annan internrevisionsmyndighet, med beaktande av kravet att internrevisionen ska ledas av en chef anställd vid myndigheten. Det är dock inte något som myndigheterna gör i någon större utsträckning. Myndigheten kan också

tillföra andra interna resurser för att stödja internrevisionen, om det är lämpligt med hänsyn till de krav som ställs på hur internrevisionen ska bedrivas. Vårt intryck är dock att det inte är vanligt förekommande.

5.3.2 Pandemins påverkan på internrevisionen

Vi har ställt frågan om internrevisionens arbetsinnehåll har förändrats på grund av pandemin. Av myndigheterna är det 21 (30 procent) som svarat ja. Några av de myndigheter som har beskrivit konsekvenserna av pandemin för internrevisionen talar om en övergång till ett helt digitaliserat arbetssätt med nästan enbart digitala möten. På grund av det förändrade arbetssättet har en viss anpassning av granskningar fått genomföras, bland annat på grund av begränsad tillgång till verksamheten. Ett par myndigheter nämner att internrevisionens riskanalys har fått anpassas till den nya riskbilden. Även rådgivningsuppdragen till internrevisionen har blivit fler, bland annat med anledning av uppdrag med koppling till pandemin. Även förändringar vad gäller internrevisionens möjlighet till kompetensutveckling tas upp som en konsekvens.

5.4 Kvalitetssäkring av internrevisionens verksamhet

Det är god sed att myndigheten upprätthåller och förbättrar kvaliteten i sin internrevision genom intern och extern kvalitetssäkring.

5.4.1 Intern kvalitetssäkring av internrevisionens verksamhet

Den interna kvalitetssäkringen av internrevisionen är en del av internrevisionens, och därmed myndighetens, kvalitetsarbete. Arbetet ger möjlighet för internrevisionen att identifiera förbättringsområden för verksamheten. Det interna kvalitetsarbetet ger även ett underlag för internrevisionens lägesavstämning med myndighetsledningen.

Tabell 14. Intern utvärdering av internrevisionen (antal myndigheter)

	2020	2019	2018	2017	2016
Internrevisionen har ett internt kvalitetssäkringsprogram.	66	66	64	64	-
Internrevisionen genomför intern kvalitetssäkring efter varje genomförd granskning. ¹²³	65	-	-	-	-
Resultatet av det interna kvalitetsarbetet har rapporterats till myndighetsledningen. ¹²⁴	-	57	55	52	-
Internrevisionen har en åtgärdsplan för att hantera eventuella brister/utvecklingsområden som framkommit genom det interna kvalitetsarbetet. ¹²⁵	-	62	57	48	-

Tabellen visar myndigheternas former för att utvärdera sin internrevision. Källa: Fråga 8a och 8b i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

Av myndigheterna är det 66 (94 procent) som har uppgivit att internrevisionen har ett program för intern kvalitetssäkring. Det är ett oförändrat antal myndigheter jämfört

¹²³ Frågan är ny för 2020.

¹²⁴ Frågan har inte ställts 2020.

¹²⁵ Frågan har inte ställts 2020.

med föregående år. Av de 70 internrevisionsmyndigheterna är det 65 som svarat att man genomför en intern kvalitetssäkring efter varje genomförd granskning. Av de som svarat att internrevisionen inte har ett intern kvalitetssäkringsprogram är det två myndigheter som lämnat kommentaren att ett program är under utveckling.

5.4.2 Extern kvalitetssäkring av myndighetens internrevision

Den externa kvalitetssäkringen av internrevisionen är en del av internrevisionens, och därmed myndighetens, löpande utvecklingsarbete av verksamheten. Genom en extern granskning får myndigheten en utomstående parts bedömning av om internrevisionens verksamhet bedrivs enligt god sed.

Tabell 15. Extern utvärdering av internrevisionen (antal myndigheter)

	2019	2019	2018	2017	2016
Myndigheten har genomfört en extern kvalitetssäkring av sin internrevision under den senaste femårsperioden.	65	63	59	53	52
Resultatet av det externa kvalitetsarbetet har rapporterats till myndighetsledningen.	60 ¹²⁶	57	55	-	-

Tabellen visar myndigheternas former för att utvärdera sin internrevision. Källa: Fråga 6 och 7 i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

Den 31 december 2020 hade 65 myndigheter genomfört en extern kvalitetssäkring under perioden 2016–2020. Det motsvarar 96 procent (två myndigheter hade ännu inte varit internrevisionsmyndighet i fem år vid utgången av 2020). De tre myndigheter som inte har genomfört en extern kvalitetssäkring under de senaste fem åren är Fortifikationsverket, Inspektionen för vård och omsorg och Statens energimyndighet. Fortifikationsverket har svarat att de skjutit upp den externa kvalitetssäkringen till 2021 på grund av pandemin. Inspektionen för vård och omsorg har även de uppgivit att de kommer genomföra en extern kvalitetssäkring 2021.

Under 2020 utvärderade 7 myndigheter sin internrevision. Samtliga 7 myndigheter fick bedömningen att internrevisionsfunktionens verksamhet bedrevs i överensstämmelse med internrevisionsförordningen med ESV:s föreskrifter och allmänna råd, samt med IIA:s riktlinjer för yrkesmässig internrevision (IPPF)¹²⁷.

En viktig del av en extern kvalitetssäkring är de förbättringsförslag som redovisas i rapporterna, eftersom det ger internrevisionsfunktionen en möjlighet att ytterligare förbättra sin verksamhet. Det finns många intressanta förbättringsförslag i rapporterna från 2020, bland annat om kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring (se bilaga 5).

¹²⁶ Tio myndigheter har inte besvarat frågan. Där ingår två myndigheter som inte har varit internrevisionsmyndighet i fem år.

¹²⁷ The institute of Internal Auditors (IIA), International standards for the practice of Internal Auditing.

Vi frågade myndigheterna om de vidtagit åtgärder för att hantera eventuella avvikelser som framkommit vid den externa kvalitetssäkringen.¹²⁸ Av myndigheterna var det 36 som svarade att de hade hanterat avvikelserna och 25 som uppgav att det inte fanns några avvikelser att hantera. Frågan besvarades inte av 9 myndigheter.

Vi har även ställt frågan om den senast genomförda externa kvalitetssäkringen är aktuell.¹²⁹ En anledning till att kvalitetssäkringen inte bedöms vara aktuell är att det har skett stora personal- eller organisatoriska förändringar inom myndighetens internrevision. Av myndigheterna var det 4 som bedömer att den senaste externa kvalitetssäkringen inte är aktuell, 57 att den är aktuell och 9 som inte har besvarat frågan.

5.4.3 Internrevisionen inom vissa myndigheter

ESV har inte använt sig av internrevisionens arbete som underlag för sina yttranden om myndigheternas förvaltnings- och kontrollsystem¹³⁰ för EU-medel. Det gäller myndigheter som förvaltar medel med delat ansvar mellan EU och Sverige. Det berör följande myndigheter med internrevision:

- Länsstyrelsen i Jämtlands län
- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Länsstyrelsen i Västerbottens län
- Migrationsverket
- Rådet för europeiska socialfonden i Sverige
- Polismyndigheten
- Statens jordbruksverk
- Tillväxtverket.

Det är ett oförändrat förhållande jämfört med tidigare år. ESV får använda resultatet från internrevision som underlag för sina ställningstaganden men har inte bedömt internrevisionens resultat för detta ändamål.¹³¹

Statskontoret och ESV har granskat Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete och då även berört myndighetens internrevision.¹³² Slutsatsen är där att myndighetens internrevision är aktiv och årligen genomför ett flertal granskningar med rekommendationer till styrelsen. Statskontoret och ESV har även hänvisat till internrevisionens resultat för bedömningen av myndighetens interna styrning och kontroll.

¹²⁸ Fråga 7e i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

¹²⁹ Fråga 7d i ESV:s enkät till myndigheterna (se bilaga 4).

¹³⁰ Förvaltnings- och kontrollsystem inkluderar myndighetens interna styrning och kontroll.

¹³¹ ISSAI 1610 Using the Work of Internal Auditors, INTOSAI.

¹³² Verksamhetsanpassad styrning – en översyn av regeringens styrning och Sidas interna effektivitet, ledning och uppföljning, 4.3.5.

6 ESV:s överväganden och bedömning

Detta kapitel innehåller utredningens resultat, ESV:s slutsatser av de iakttagelser och den analys som presenteras i kapitel 4 om myndigheternas interna styrning och kontroll och i kapitel 5 om den statliga internrevisionen. I avsnitt 6.1 redovisas ESV:s överväganden och bedömning om myndigheternas interna styrning och kontroll. I avsnitt 6.2 redovisas ESV:s överväganden och bedömning om den statliga internrevisionen.

6.1 Myndigheternas interna styrning och kontroll

Myndighetsledningens styrning av myndigheten och kontroll över verksamheten omfattar allt det myndighetsledningen gör för att planera, genomföra, följa och utveckla verksamheten. Miljö-, kvalitets- och jämställdhetsledning är exempel på aspekter av intern styrning och kontroll, som kan omfattas av riskledning och internrevision. Detta utgör delar av myndighetens ledningssystem för verksamhetsstyrning.

Oavsett hur myndighetsledningen väljer att leda med procedur, struktur och kultur, är intern styrning och kontroll ett uttryck för den trygghet myndighetsledningen behöver för att fullgöra ansvaret för verksamheten inför regeringen. Det är en trygghet som följer av en försäkran från myndigheten att nödvändiga åtgärder vidtas, för att efter det kunna acceptera den kvarvarande risken i verksamheten.

Inom styrelsemyndigheter ska intern styrning och kontroll vara betryggande för styrelsen genom att myndighetschefen sköter verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer¹³³, och att verksamheten genomförs i enlighet med myndighetschefens instruktioner.

I rapporten Behovet av internrevision¹³⁴ skrev ESV att det vore fördelaktigt om styrelsemyndigheter får i uppdrag att inrätta internrevision. Styrelsen kan då få den försäkran som behövs för att bedöma om det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar betryggande.

Inom enrådighetsmyndigheter är det myndighetschefen som både leder myndigheten och sköter verksamheten. Den interna styrningen och kontrollen avser då förhållandet mellan myndighetschefen och myndigheten i övrigt.

---

¹³³ SFS 2007:515, Myndighetsförordning, 13 §.

6.1.1 Säkerställd intern styrning och kontroll

ESV bedömer att utifrån den information som ESV har tagit del av är den interna styrningen och kontrollen betryggande.¹³⁵

Nästan alla myndigheter som omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll har bedömt att det vid myndigheten finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Det är endast fyra myndigheter som har redovisat att det funnits brister i den interna styrningen och kontrollen. Dessa myndigheter har redovisat hur de avser att åtgärda bristerna. ESV har därutöver uttalat att det finns brister i förvaltnings- och kontrollsystemet av EU-medel inom Statens jordbruksverk.

Samtliga myndigheter som omfattas av det utökade regelverket redovisar i årsredovisningen hur de arbetat med intern styrning och kontroll. Drygt hälften av myndigheterna redovisar också sina väsentliga risker.

Eftersom de flesta förvaltningsmyndigheterna inte omfattas av de utökade bestämmelserna om intern styrning och kontroll får regeringen inte en bedömning i dessa myndigheters årsredovisning av om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande. ESV bedömer dock att väsentliga brister i den interna styrningen och kontrollen är en uppgift av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten och som bör ha redovisats i årsredovisningen.

ESV har sökt igenom årsredovisningarna för de förvaltningsmyndigheter som inte omfattas av det utökade regelverket. Vi har utifrån sökningen inte identifierat någon myndighet som har bedömt att det finns brister i den interna styrningen och kontrollen.

6.2 Den statliga internrevisionen

Den statliga internrevisionen omfattar den internrevision som ska tillämpa internrevisionsförordningen efter beslut av regeringen.

6.2.1 Regelefterlevnaden är god

ESV bedömer utifrån den information som ESV har tagit del av att den statliga internrevisionen fungerar väl. Bedömningen baseras på myndigheternas redovisning i årsredovisningar, myndigheternas svar på ESV:s enkät samt de rapporter som ESV har tagit del av som berör myndigheters externa kvalitetssäkring av internrevisionen.

¹³⁵ ESV:s uppgift är att bistå regeringen med de underlag som behövs för att bedöma om den interna styrningen och kontrollen är betryggande. Redovisningen över myndigheternas interna styrning och kontroll är inget underlag för bedömningen av enskilda myndigheter. ESV:s bedömning avser att det finns ett system som säkerställer en intern styrning och kontroll under regeringen.

6.2.2 Internrevision med god kvalitet

Myndigheterna upprätthåller och förbättrar kvaliteten i sin internrevision med intern och extern kvalitetssäkring.

De flesta internrevisionsfunktioner har ett program för intern och extern kvalitetssäkring. En mycket hög andel av internrevisionsfunktionerna genomför återkommande (vart femte år) en extern kvalitetssäkring.

De internrevisionsfunktioner som genomförde en extern kvalitetssäkring under 2020 erhöll bedömningen att verksamheten bedrevs i enlighet med internrevisionsförordningen med föreskrifter och allmänna råd, samt IIA:s riktlinjer för yrkesmässig internrevision¹³⁶. I samband med den externa kvalitetssäkringen är det brukligt att förbättringsförslag lämnas. Myndigheterna tar i stor utsträckning omhand de förslag som avlämnas.

6.2.3 Internrevisionen är ett bra stöd för sin myndighetsledning

ESV bedömer att internrevisionen tillför nytta för myndighet och myndighetsledning.

En förutsättning för att internrevisionens arbete ska vara till nytta för myndigheten i arbetet med att förbättra myndighetens interna styrning och kontroll är att de iakttagelser och rekommendationer som lämnas i internrevisionens rapportering tas omhand. Myndighetsledningen ska fatta beslut om åtgärder för att omhänderta rekommendationerna och säkerställa att beslutade åtgärder blir vidtagna.¹³⁷

Myndighetsledningarna har i mycket hög utsträckning beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer. Ett beslut om åtgärder innebär inte alltid att de direkta åtgärderna fastställs utan att myndigheten ska ta fram förslag på lämpliga åtgärder. De vidtagna åtgärderna följs sedan upp av myndigheten.

Internrevisionen ska enligt internrevisionsförordningen lämna råd och stöd till styrelse och myndighetschef. Internrevisionen kan även ge råd och stöd till andra inom myndigheten om det finns inskrivet i riktlinjerna för internrevisionen som beslutats av myndighetsledningen. I knappt 70 procent av myndigheterna har internrevisionen under 2020 lämnat råd och stöd till myndighetsledningen, och i knappt 80 procent av myndigheterna till andra inom myndigheten.

¹³⁶ The Institute of Internal Auditors (IIA), International standards for the practice of Internal Auditing.

¹³⁷ SFS 2006:1228, Internrevisionsförordning, 3 samt 10 §. SFS 2007:515, Myndighetsförordning 4 § 4 p. alternativt SFS 1993:100, Högskoleförordning, 2 kap. 2 § 2 p.

Det är ovanligt att internrevisionen inte lämnar råd och stöd och det finns en stor bredd vad gäller områden där stöd lämnas. Ett område som tillkommit under 2020 är uppdrag med koppling till pandemin.

Råd och stöd från internrevisionen är efterfrågat inom myndigheterna. Omfattningen verkar inte ha minskat under 2020 utan det är snarare den motsatta tendensen.

Internrevisionen kan även tillföra nytta för myndighetsledningen genom att tillhandahålla ett övergripande omdöme om myndighetens interna styrning och kontroll. En sådan bedömning lämnas vanligen i granskningsrapporter över det område som granskats.

En bedömning från internrevisionen kan även lämnas genom ett övergripande omdöme över den verksamhet som omfattas av internrevisionens uppdrag, och som internrevisionen har inhämtat kunskap om under året. Omdömet kan även vara kopplat till underlaget för den bedömning som myndighetsledningen gör om betryggande intern styrning och kontroll i årsredovisningen. Antalet internrevisionsfunktioner som lämnar den här typen av omdöme har ökat från 16 till 25 under de senaste två åren.

6.2.4 Resursläget för den statliga internrevisionen oförändrat

Resurserna för internrevision, beräknat som årsarbetskrafter, är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

Fortfarande finns många resursmässigt små, eller mycket små, internrevisionsfunktioner. Kompletterande resurser i form av konsulttjänster används liksom tidigare i begränsad omfattning. Antalet myndigheter med enmansfunktioner kan beräknas till 40 (av 70). Av dessa är det 13 myndigheter som har använt mindre än en årsarbetskraft för internrevision. För 9 av de 13 myndigheterna var det samma förhållande även 2019.

En internrevisionsfunktion med endast en internrevisor leder till ett stort personberoende. Det kan bli problematiskt vid personalavgångar. Internrevisionsfunktionen blir då vakant under perioden fram till dess en ersättare finns på plats. En lösning skulle då kunna vara att samordna internrevisionsfunktionen med en annan myndighets internrevision under en övergångsperiod eller permanent. Det är en lösning som internrevisionsförordningen tillåter men som i dagsläget inte används.

Referenser

- Ansvar för intern styrning och kontroll. Ekonomistyrningsverket 2012.
- Arbetsförmedlingens automatiska beslut om sanktioner, Rapport 2020:12, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.
- Arbetsförmedlingens centralisering av kontrollarbetet, Rapport 2020:8, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.
- Automatiserat beslutsfattande i statsförvaltningen – effektivt, men kontroll och uppföljning brister, RIR 2020:22, Riksrevisionen 2020.
- Att hantera verksamhetsrisker. Ekonomistyrningsverket 2012.
- Behovet av internrevision. Ekonomistyrningsverket 2021.
- En introduktion till den statliga internrevisionen. Ekonomistyrningsverket 2015.
- En översyn av Jordbruksverkets förvaltningsanslag och hantering av EU-stöd. Ekonomistyrningsverket 2021.
- Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter, RIR 2020:18, Riksrevisionen 2020.
- Förvaltningsmodellen under coronapandemin. Statskontoret 2020.
- Ledningssystem inom statlig ekonomisk styrning. Ekonomistyrningsverket 2019.
- Mod att utveckla verksamheten utan färdiga modeller och koncept. Siv Liedholm 2021.
- Myndigheternas korrptionsrisker. Statskontoret 2020.
- Myndighetsanalys av Statens institutionsstyrelse. 2020:7, Statskontoret 2020.
- Oegentligheter och intern styrning och kontroll. Ekonomistyrningsverket 2016.
- Revisionsberättelse för Boverket 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Centrala studiestödsnämnden 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Finansinspektionen 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Länsstyrelsen i Blekinge län 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Nationalmuseum 2020, Riksrevisionen.

- Revisionsberättelse för Riksarkivet 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Statens centrum för arkitektur och design 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Statens geotekniska institut 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Svenska institutet 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsberättelse för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut 2020, Riksrevisionen.
- Revisionsrapport Statens kulturråd – generaldirektörens förmåner, Riksrevisionen Dnr 3.1.2-2020-0618.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Botnia Atlantica (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Havs- och fiskeriprogrammet (EHFF), ESV 2020:53, Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Lokalt ledd utveckling (ERUF och ESF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Nationellt socialfondsprogram för investering för tillväxt och sysselsättning (ESF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – NORD (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Norra Periferin och Arktis (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Regionala strukturfondsprogram och nationellt regionalfondsprogram (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Social delaktighet för dem som har det sämst ställt (FEAD), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Sverige-Norge (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Sveriges nationella program för Europeiska asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Sveriges nationella program för inre säkerhet (ISF), Ekonomistyrningsverket 2021.
- Revisionsuttalande och årlig rapport 2021 – Öresund Kattegatt och Skagerrak (ERUF), Ekonomistyrningsverket 2021.

Riksrevisorns årliga rapport 2020.

Sidas garantiverksamhet – statens arbete med garantier inom svenskt bistånd, 8.2.2, RIR 2020:21, Riksrevisionen 2020.

Statlig internrevision för myndighetsledningar. Ekonomistyrningsverket 2014.

Utvecklad intern styrning och kontroll. Ekonomistyrningsverket 2018.

Tillämpningen av förordning om intern styrning och kontroll.
Ekonomistyrningsverket 2017.

Utbildningsplikten inom etableringsprogrammet, Rapport 2020:1, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen 2020.

Variationen inom aktivitetsersättningen, Rapport 2020:9, Inspektionen för socialförsäkringen 2020.

Verksamhetsanpassad styrning – en översyn av regeringens styrning och Sidas interna effektivitet, ledning och uppföljning, ESV 2020:47, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket.

Vägledning för statliga myndighetsstyrelser. Regeringskansliet 2016.

Årlig rapport med revisionsuttalande Jordbruksfonderna 2021, EGFJ och EJFLU, Ekonomistyrningsverket 2021.

SOU 2004:23, Från verksförordning till myndighetsförordning.

Lagar och förordningar

SFS 1993:100, högskoleförordning.

SFS 1994:1261, förordning om statliga myndigheters redovisningssystem.

SFS 2000:605, förordning om årsredovisning och budgetunderlag.

SFS 2000:606, förordning om myndigheters bokföring.

SFS 2002:1022, lag om revision av statlig verksamhet m.m.

SFS 2007:515, myndighetsförordning.

SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll.

SFS 2007:906, förordning med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

SFS 2009:602, förordning med instruktion för inspektionen för socialförsäkringen.

SFS 2015:1052, förordning om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.

SFS 2016:1023, förordning med instruktion för Ekonomistyrningsverket.

SFS 2017:900, förvaltningslag.

Bilaga 1 Myndigheter med utökade krav på intern styrning och kontroll

Affärsverket svenska kraftnät	styrelsemyndighet
Arbetsförmedlingen	styrelsemyndighet
Boverket	enrådighetsmyndighet
Centrala studiestödsnämnden	enrådighetsmyndighet
Domstolsverket	enrådighetsmyndighet
E-hälsomyndigheten	styrelsemyndighet
Finansinspektionen ¹³⁸	styrelsemyndighet
Fortifikationsverket	styrelsemyndighet
Försvarets materielverk	styrelsemyndighet
Försvarsmakten	enrådighetsmyndighet
Försäkringskassan	styrelsemyndighet
Göteborgs universitet	styrelsemyndighet
Havs- och vattenmyndigheten ¹³⁹	enrådighetsmyndighet
Inspektionen för vård och omsorg	enrådighetsmyndighet
Kammarkollegiet	enrådighetsmyndighet
Karlstads universitet	styrelsemyndighet
Karolinska institutet (universitet)	styrelsemyndighet
Kriminalvården	enrådighetsmyndighet
Kronofogdemyndigheten	enrådighetsmyndighet
Kungl. tekniska högskolan (universitet)	styrelsemyndighet
Kustbevakningen	enrådighetsmyndighet
Lantmäteriet	styrelsemyndighet
Linköpings universitet	styrelsemyndighet
Linnéuniversitetet	styrelsemyndighet
Luftfartsverket	styrelsemyndighet
Luleå tekniska universitet	styrelsemyndighet
Lunds universitet	styrelsemyndighet
Läkemedelsverket	styrelsemyndighet
Länsstyrelsen i Jämtlands län ¹⁴⁰	enrådighetsmyndighet
Länsstyrelsen i Norrbottens län ¹⁴¹	enrådighetsmyndighet
Länsstyrelsen i Skåne län ¹⁴²	enrådighetsmyndighet
Länsstyrelsen i Stockholms län ¹⁴³	enrådighetsmyndighet

¹³⁸ Myndigheten utför administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden. Den verksamhet myndigheten bedriver åt Bokföringsnämnden omfattas av internrevision.

¹³⁹ Myndigheten har i skrivelse till regeringen föreslagit att myndigheten inte ska följa internrevisionsförfordningen.

¹⁴⁰ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

¹⁴¹ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

¹⁴² Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

¹⁴³ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

Länsstyrelsen i Västerbottens län ¹⁴⁴	enrådigetsmyndighet
Länsstyrelsen i Västra Götalands län ¹⁴⁵	enrådigetsmyndighet
Malmö universitet	styrelsemyndighet
Migrationsverket	enrådigetsmyndighet
Mittuniversitetet	styrelsemyndighet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	enrådigetsmyndighet
Myndigheten för yrkeshögskolan	enrådigetsmyndighet
Naturvårdsverket	enrådigetsmyndighet
Pensionsmyndigheten	styrelsemyndighet
Polismyndigheten	enrådigetsmyndighet
Riksgäldskontoret	styrelsemyndighet
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	enrådigetsmyndighet
Skatteverket	styrelsemyndighet ¹⁴⁶
Skogsstyrelsen ¹⁴⁷	styrelsemyndighet
Socialstyrelsen	styrelsemyndighet
Specialpedagogiska skolmyndigheten	enrådigetsmyndighet
Statens energimyndighet	enrådigetsmyndighet
Statens fastighetsverk	styrelsemyndighet
Statens institutionsstyrelse	enrådigetsmyndighet
Statens jordbruksverk ¹⁴⁸	styrelsemyndighet
Statens kulturråd	styrelsemyndighet
Statens servicecenter ¹⁴⁹	styrelsemyndighet
Statens skolverk	enrådigetsmyndighet
Statens tjänstepensionsverk	styrelsemyndighet
Statistiska centralbyrån	enrådigetsmyndighet
Stockholms universitet	styrelsemyndighet
Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete	styrelsemyndighet
Sveriges lantbruksuniversitet	styrelsemyndighet
Säkerhetspolisen ¹⁵⁰	enrådigetsmyndighet
Tillväxtverket	styrelsemyndighet
Totalförsvarets forskningsinstitut	styrelsemyndighet
Trafikverket	styrelsemyndighet
Transportstyrelsen	styrelsemyndighet

¹⁴⁴ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

¹⁴⁵ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska bedriva internrevision.

¹⁴⁶ Myndighetschefen har, till dess styrelsens ledamöter har utsetts, de befogenheter som myndighetens ledning har enligt 4 § myndighetsförordningen. SFS 2017:154, förordning med instruktion för Skatteverket, Övergångsbestämmelser.

¹⁴⁷ Är berörd myndighet av EU-medel där Statens jordbruksverk ska utföra internrevision. Omsättningen avrundas upp till 1,0 miljarder från 0,98 miljarder.

¹⁴⁸ Myndigheten ska bedriva internrevision av EU-stöd inom berörda myndigheter enligt förordning (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk, 9 § 2 p.

¹⁴⁹ Myndigheten utför administrativa tjänster åt ca 160 myndigheterna. Den verksamhet myndigheten bedriver åt andra myndigheter omfattas av internrevision.

¹⁵⁰ Ingen information hämtas in från myndigheten.

Tullverket	enrådighetsmyndighet
Umeå universitet	styrelsemyndighet
Universitets- och högskolerådet	styrelsemyndighet
Uppsala universitet	styrelsemyndighet
Åklagarmyndigheten	enrådighetsmyndighet
Örebro universitet	styrelsemyndighet

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 11c.

Bilaga 2 Väsentliga risker i verksamheten

Myndigheterna har i årsredovisningen redovisat väsentliga risker i verksamheten för regeringens uppföljning och prövning. Redovisningen är av varierande omfattning och inriktning. I flera fall saknas till exempel en beskrivning av riskens konsekvens. Det har inte varit möjligt att i denna redovisning sammanställa väsentliga risker för staten.

För att bättre kunna analysera riskerna är det lämpligt att dela in riskerna i områden till exempel

- kompetensförsörjning (attrahera, rekrytera, utveckla, bibehålla och avveckla)
- informationssäkerhet (dataskydd och personuppgiftsskydd)
- säkerheten i statens betalningssystem
- förmågan till verksamhet under kris och allvarlig händelse
- inom ramen för disponerade medel
- hållbar miljöpåverkan
- jämställdhet
- arbetsmiljö.

Det förutsätter att riskerna klart anger vad de avser.

En förutsättning för redovisning av risker är att myndigheterna sammanställer de väsentliga riskerna (till exempel i ett riskregister). En sådan sammanställning kan innehålla information om

- verksamhetens uppgift, uppdrag eller mål som omfattas av risk
- den omständighet (förhållande eller händelse) som kan orsaka något oönskat (skada eller förlust) i verksamheten
- konsekvensen när det gäller: effektiv verksamhet, enligt gällande rätt och förpliktelser till EU, redovisas rättvisande och tillförlitligt, genomförs med god hushållning samt att tillgångarna skyddas.

Redovisningen av väsentliga risker i årsredovisningen skulle då kunna vara de risker som myndighetsledningen löpande följer och bedömer att de har kontroll över.

Bilaga 3 Försäkran från internrevision

Försäkran från internrevision lämnad till myndighetsledningen indelad efter graden av försäkran.

Övergripande omdöme med försäkran till myndighetsledningen

Med utgångspunkt från genomförda revisioner, samt uppföljning av vidtagna åtgärder, bedömer internrevisionen att processen för den interna styrningen och kontrollen med rimlig säkerhet kan anses ha varit betryggande.

Mot bakgrund av att styrelsen beslutat om åtgärder för att hantera identifierade svagheter och att åtgärderna till stor del genomförs ändamålsenligt bedömer internrevisionen att den interna kontrollen sammantaget kan anses betryggande för 2020.

Internrevisionens granskningar under året har visat, att, det inom de områden som granskats, inte finns några väsentliga risker eller brister, men att det finns möjligheter för myndigheten att utveckla och förbättra vissa processer. Efter rapporterade granskningar har generaldirektören fastställt lämpliga åtgärder. Internrevisionen bedömer att ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, når verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen.

Baserat på urvalet av granskningar samt de av myndigheten beslutade åtgärderna bedömer internrevisionen att den interna styrningen och kontrollen inom de granskade områdena överlag är god.

Med utgångspunkt från genomförda revisioner, samt uppföljning av vidtagna åtgärder, bedömer [internrevisionen] att processen för den interna styrningen och kontrollen med rimlig säkerhet kan anses ha varit betryggande.

Internrevisionen bedömer att ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, når verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen.

Mot bakgrund av att styrelsen beslutat om åtgärder för att hantera identifierade svagheter och att åtgärderna till stor del genomförs ändamålsenligt bedömer internrevisionen att den interna kontrollen sammantaget kan anses betryggande.

Övergripande omdöme med villkorad försäkran till myndighetsledningen

Internrevisionens sammanfattande bedömning är att, med undantag av ett antal förbättringsområden, myndigheten har en väl fungerande intern styrning och kontroll av verksamheten.

Jag bedömer att myndigheten, inom de områden som ingått i internrevisionens granskning under 2019, i allt väsentligt har en intern styrning och kontroll i enlighet med förordningskraven med följande förbättringsmöjligheter...

Övergripande omdöme med negation i försäkran till myndighetsledningen

Till grund för internrevisionens uttalande ligger generaldirektörens skriftliga redovisning till styrelsen, chefscontrollerns årliga rapport om intern styrning och kontroll för 2019 och underliggande dokumentation till denna samt internrevisionens genomförda granskningar under 2019. Det har vid internrevisionens översiktliga granskning inte framkommit något som skulle tyda på att generaldirektörens bedömning av den interna styrningen och kontrollen vid Sida under 2019 skulle vara missvisande.

Genomförda granskningar, och uppföljning av tidigare beslutade åtgärder, visar att det pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete med avseende på intern styrning och kontroll inom myndigheten. Internrevisionens bedömning är att genomförda revisioner under året inte har uppmärksammat brister som bör ge styrelsen anledning att i årsredovisningen ifrågasätta den interna styrningen och kontrollen.

Internrevisionen ser inte några brister som ger styrelsen anledning att ifrågasätta den interna styrningen och kontrollen.

Internrevisionen bedömer att iakttagelserna under 2019 inte ger anledning att anta att myndighetens interna styrning och kontroll inte skulle vara betryggande.

Samtliga av Internrevisionens rekommendationer har accepterats av ansvariga personer i verksamheten och kommer att följas upp av internrevisionen under 2021. Internrevisionen bedömer inte att iakttagelserna utgör ett hinder för att intern styrning och kontroll på övergripande nivå inom myndigheten kan betraktas som betryggande.

Det har vid Internrevisionens granskningar under 2020 inte framkommit något som tyder på att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten inte skulle vara god. De under 2020 genomförda granskningarna har påvisat vissa brister men sammantaget är dessa inte av den omfattningen att de påverkar den generella bedömningen av den interna styrningen och kontrollen. Det har inte framkommit något vid internrevisionens granskningar som tyder på att kontrollmiljön vid

myndigheten inte är tillfredsställande. Det är internrevisionens bedömning att det vid myndigheten finns en medvetenhet om vikten av en god intern kontroll.

Enligt internrevisionen har även de brister som identifierats 2020 koppling till den övergripande bedömning som gjordes 2018 kring brister i den interna miljön som får en direkt påverkan på intern styrning och kontroll. Internrevisionen anser dock inte att de iakttagelser som gjorts indikerar på att myndigheten accepterat risker som medför väsentliga avvikelser från kraven i myndighetsförordningen (2007:515) och/eller förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll, dvs. avvikelser som hindrar styrelsen från att intyga att den interna styrningen och kontrollen är betryggande i årsredovisningen.

Internrevisionen har i sin granskningsrapportering under 2020 inte noterat något väsentligt som inte bekräftar att funktionaliteten i den interna styrningen och kontrollen med rimlig säkerhet kan sägas vara tillfredsställande.

I internrevisionens revisionsinsatser avseende 2020 har det inte framkommit några omständigheter som ger internrevisionen anledning att bedöma att ESF-rådets interna styrning och kontroll inte skulle ha fungerat på ett betryggande sätt under år 2020.

Internrevisionen bedömer inte att iakttagelserna utgör ett hinder för att intern styrning och kontroll på övergripande nivå inom myndigheten kan betraktas som betryggande.”

Övergripande omdöme utan försäkran till myndighetsledningen

Mot bakgrund av genomförda granskningar under 2020 anser internrevisionen att det fortfarande återstår en del innan ett etablerat system för styrning, uppföljning och kontroll som i tillräcklig grad svarar upp mot organisationens långtgående delegering finns på plats. Det finns risk att nuvarande förutsättningar för utbildning och forskning, otrygg finansiering och överdimensionerad verksamhet i förhållande till resurser, tillsammans med en ekonomisk fördelningsmodell som i vissa delar kan motverka regelfosterlevnad, fortsatt kan ha negativ påverkan på myndighetens interna styrning och kontroll. Denna risk kan ytterligare komma att förstärkas av den påverkan Covid-19 får på verksamheten, som exempelvis undanträngningseffekter och befarad minskad avkastning för myndighetens externa finansierare. Avslutningsvis vill internrevisionen dock tydligt framhålla att den nya organisationen tillsammans med utvecklingsarbetet inom verksamhetsstöd tillsammans med pågående översyn av den ekonomiska fördelningsmodellen, ytterligare har stärkt den interna styrningen och kontrollen.

Våra revisioner visar på ett behov av att öka kunskapen/mognadsgraden kring intern styrning och kontroll inom flera av de reviderade områdena: exempelvis Skyddade

personuppgifter, Folkbokföringens förändringsresa, Myndighetens arbete med dataskydd, ITGC (IT-generella kontroller).

Internrevisionens sammanfattande slutsats är, liksom föregående år, att den interna styrningen och kontrollen befinner sig på en tillfredsställande nivå gällande flertalet av de rutiner och processer som internrevisionen granskat och/eller informerat sig kring. Internrevisionen bedömer vidare att myndigheten agerar balanserat för att säkerställa och utveckla en god intern styrning och kontroll. Det ligger dock i sakens natur att området behöver bevakas och följas kontinuerligt. Internrevisionen följer löpande hur avlämnade rekommendationer hanteras. Detta genom uppföljningsgranskningar och samtal med berörda parter.

Källa: Enkäten till myndigheterna 2021, fråga 10c.

Bilaga 4 Enkäten till myndigheterna

Fråga 1c.

Ange ledningsform	Antal
Myndigheten leds av en styrelse.	41
Myndigheten leds av en myndighetschef.	29

Fråga 2a.

Har myndigheten i allt väsentligt följt regelverken för internrevision och intern styrning och kontroll?	Antal
Ja	67
Nej	3

Fråga 2b.

Om nej, vilken regel (förordning eller föreskrift) har myndigheten inte följt?	Antal
Korruption m.m. i 2 § andra stycket förordning om intern styrning och kontroll	0
Intern miljö i 2 § tredje stycket förordning om intern styrning och kontroll	0
Risicanalys i 3 § förordning om intern styrning och kontroll	1
Åtgärder i 4 § förordning om intern styrning och kontroll	1
Uppföljning i 5 § förordning om intern styrning och kontroll	1
Dokumentation i 6 § förordning om intern styrning och kontroll	1
Organisering i 2 § internrevisionsförordningen	1
Granskning och förbättringar i 3 § internrevisionsförordningen	0
Granskningens inriktning i 4 § internrevisionsförordningen	0
Råd och stöd i 5 § internrevisionsförordningen	1
Omfattning i 6 § internrevisionsförordningen	0
Bedrivande i 7 § internrevisionsförordningen	0
Rapportering i 9 § internrevisionsförordningen	0
Riktlinjer för internrevision 10 § 1 internrevisionsförordning (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4. högskoleförordningen)	0
Revisionsplan för internrevision 10 § 2 internrevisionsförordning (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4. högskoleförordningen)	0
Åtgärder med anledning av internrevisionens iakttagelser och rekommendationer 10 § 3 internrevisionsförordning (samt för lärosäten även 2 kap 2 § 4. högskoleförordningen)	0
Tillgång till uppgifter i 11 § internrevisionsförordningen	0
Arbetsordning 4 § 1-2 myndighetsförordning (för lärosäten 2 kap 2 § 8. högskoleförordningen)	0
Verksamhetsplan 4 § 3 myndighetsförordning (för lärosäten viktigare frågor om den interna resursfördelningen 2 kap 2 § 5. högskoleförordningen)	0
Se till att de anställda är väl förtrogna med målen för verksamheten 8 § 2 myndighetsförordningen	0
Ta till vara och utveckla de anställdas erfarenhet och kompetens 8 § 3 myndighetsförordningen	0
Direktiv och riktlinjer till myndighetschefen 13 § myndighetsförordningen. (Motsvarande reglering saknas för lärosäten.)	0

Om nej, vilken regel (förordning eller föreskrift) har myndigheten inte följt?	Antal
Myndighetschefen skall hålla styrelsen informerad om verksamheten, förse styrelsen med underlag för beslut och verkställa styrelsens beslut 13 § myndighetsförordningen. (Motsvarande reglering saknas för lärosäten.)	0
Annan avvikelse från processen för intern styrning och kontroll (inklusive reglerna för internrevision)	2

Fråga 3.

Har styrelsen fattat beslut om ett särskilt dokument (annat än arbetsordningen) som reglerar intern styrning och kontroll på myndigheten?	Antal
Ja	30
Nej	11

Fråga 4a.

Myndighetslednings beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer rapporterade till myndighetsledningen?	Antal
Antal redovisade rekommendationer till myndighetsledning under 2020	1536
Antal rekommendationer enligt ovan som myndighetsledningen har beslutat om åtgärder för	1381

Fråga 4b.

Om det finns rekommendationer som internrevisionen lämnat under 2020 där, myndighetsledningen inte har beslutat om åtgärder, vilka var de huvudsakliga orsakerna till det?	Antal
Beredningen av förslag till åtgärder pågår	16
Beredning av förslag har ännu inte påbörjats	4
Ledningen avser inte att fatta beslut om åtgärd	7
Annat (ange orsak och antal rekommendationer per orsak)	7

Fråga 4c.

Har myndigheten följt upp att de av myndighetsledningen beslutade åtgärderna blir genomförda?	Antal
Ja	62
Nej	8

Fråga 5a.

Har ett eller flera nya beslut fattats om revisionsplan under 2020?	Antal
Ja	29
Nej	41

5b. Vad har varit orsaken till att myndigheten har fattat ett eller flera nya beslut om revisionsplanen?**Fråga 6a.**

Har internrevisionen lämnat råd och stöd till myndighetsledningen under 2020?	Antal
Ja	47
Nej	23

6b. Inom vilka områden har internrevisionen lämnat råd och stöd till myndighetsledningen under 2020?**Fråga 6c.**

Har internrevisionen även lämnat råd och stöd till andra än myndighetsledningen under 2020?	Antal
Ja	54
Nej	16

6d. Inom vilka områden har internrevisionen lämnat råd och stöd till annan än myndighetsledningen under 2020?**Fråga 6e.**

Har internrevisionen lämnat råd och stöd i annan omfattning än normalt under 2020?	Antal
I högre omfattning	18
I samma omfattning	44
I lägre omfattning	8

Fråga 7a.

Har myndigheten genomfört en extern bedömning (extern kvalitetssäkring) av sin internrevision?	Antal
Ja	61
Nej	9

7b. Om en extern bedömning inte har genomförts eller inte är genomförd inom den senaste femårsperioden ange vad som är orsaken.

Fråga 7c.

Har resultatet av den externa bedömningen av myndighetens internrevision rapporterats till myndighetsledningen?	Antal
Ja	59
Nej	1

Fråga 7d.

Bedömer ni att genomförd extern bedömning är aktuell?	Antal
Ja	57
Nej	4

Fråga 7e.

Har myndigheten vidtagit eller planerat att vidta åtgärder för att hantera eventuella avvikelser som framkommit genom den externa bedömningen?	Antal
Ja	35
Nej	1
Et, inga avvikelser har framkommit	25

Fråga 8a.

Har internrevisionen ett kvalitetssäkringsprogram som omfattar intern kvalitetssäkring?	Antal
Ja	66
Nej	4

Fråga 8b.

Genomförs intern kvalitetssäkring av varje genomförd granskning?	Antal
Ja	65
Nej	5

Fråga 8c.

Är myndighetsledningens riktlinjer till internrevisionen aktuella?	Antal
Ja	69
Nej	1

Fråga 9.

Internrevisionens resurser	Antal
Antalet årsarbetskrafter under 2020 inom myndighetens internrevision.	150
Arbetad tid som årsarbetskrafter under 2020 för köpta tjänster för internrevision	5

Fråga 10a.

Lämnar internrevisionen ett omdöme om den interna styrning och kontrollen i rapporteringen till myndighetsledningen för de områden som granskats?	Antal
Ja, för alla granskade områden	60
Ja, men inte för alla granskade områden	5
Nej	5

Fråga 10b.

Har internrevisionen, (utöver vad som efterfrågats ovan) lämnat ett övergripande omdöme till myndighetsledningen om den interna styrningen och kontrollen?	Antal
Ja	25
Nej	45

10c. Uppgifter om det övergripande omdömet**Fråga 11a.**

Har myndigheten behövt vidta åtgärder med anledning av att myndighetens uppgifter berörts av pandemin?	Antal
Ja	60
Nej	10

Fråga 11.b

Åtgärderna har inneburit att myndigheten har frångått tidigare beslut om	Antal
Arbetsordning	5
Risakanalys	13
Verksamhetsplan	15
Riktlinjer till internrevision	0
Revisionsplan för internrevision	6
Annat	27

Fråga 11c.

Har myndigheten uppdaterat tidigare beslut med anledning av pandemin?	Antal
Arbetsordning	6
Risakanalys	21
Verksamhetsplan	10
Riktlinjer till internrevisionen	0
Revisionsplan för internrevisionen	6
Annat	18
Inget dokument har uppdaterats	16

Fråga 11d.

Har internrevisionens arbetsinnehåll förändrats med anledning av pandemin under 2020?	Antal
Ja	21
Nej	49

12. Övriga synpunkter som ni vill lämna till ESV.

Bilaga 5 Förbättringsförslag i externa kvalitetssäkringar

I de under 2020 genomförda externa kvalitetssäkringarna har bland annat lämnats följande rekommendationer med utgångspunkt från IIA:s standarder (IPPF) och i tre fall utifrån internrevisionsförordningen.¹⁵¹

Yrkesetiska koden (IIA)

Det bör framgå av internrevisionens riktlinjer det är ett krav att följa den yrkesetiska koden.

Syfte, befogenhet och ansvar (IPPF 1000)

Internrevisionens riktlinjer bör tydliggöras så att det uttryckligen framgår att den yrkesetiska koden ska följas.

Internrevisionens riktlinjer bör uppdateras regelbundet och det bör framgå vilka delar av IPPF som är obligatoriska.

Definiera rådgivningstjänsternas karaktär i riktlinjerna för internrevisionen.

Riktlinjerna bör diskuteras med ledningen årligen och det bör framgå av sammanfattningen till riktlinjerna en referens till beslutsdokumentet där myndighetsledningen har beslutat om dessa.

Det bör framgå av internrevisionens riktlinjer att bedömning av risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter är en del av internrevisionens riskbedömning eller uppdrag.

Internrevisionschefen bör initiera en diskussion med ledningen om vilken typ av säkringstjänster som internrevisionen ska utföra. Säkringstjänster innebär en objektiv utvärdering i syfte att ge ledningen en oberoende utvärdering av organisationens riskhantering, styrning- och kontrollprocesser samt ledningsprocesser.

Oberoende och objektivitet (IPPF 1100)

Internrevisionens riktlinjer bör tydliggöra innebörden i begreppen opartiskhet och objektivitet. Riktlinjerna bör utvecklas så att det framgår hur eventuella begränsningar i oberoendet och objektivitet ska rapporteras.

---

¹⁵¹ I uppräknningen är likartade rekommendationer sammanförda.

Det bör tydliggöras i internrevisionens riktlinjer att internrevisionschefen inte ska ha andra uppdrag utöver internrevision.

Underlag vid bedömningen avseende internrevisionens opartiskhet vid granskning kan utvecklas ytterligare.

Det bör lämnas ett intygande om internrevisionens oberoende till styrelsen.

Den årliga bekräftelsen av det organisatoriska oberoendet bör ske i samband med avlämnandet av årsrapport.

Internrevisionens budget bör slås fast av styrelsen.

Utvecklings- och lönesättningsamtal bör ske uppdragsgivaren, styrelsen, och inte med GD.

Av internrevisionens riktlinjer bör framgå att direkt samverkan ska ske emellan styrelsen och internrevisionen. Det bör även framgå att och hur internrevisionen ska avrapportera om oberoende eller objektivitet har påverkats

Kompetens och vederbörlig yrkesskicklighet (IPPF 1200)

En utvärdering av funktionens kunskaper, färdigheter och annan kompetens bör genomföras utifrån kompetensbehov. Utvärderingen bör göras i dialog med styrelsen för att identifiera om dagens nivå är tillräckligt eller om den behöver utökas, särskilt med avseende på ett ökat fokus på risker inom IT och digitalisering.

Internrevisorer ska överväga att använda IT-baserad revision och andra dataanalystekniker.

Internrevisionen bör komplettera granskningsdokumentationen med en beskrivning av om, och i så fall hur dataanalystekniker eller IT-baserade revisionstekniker planeras användas i revisionen eller varför det inte bedöms tillämpligt.

Internrevisionen bör upprätta en kompetensutvecklingsplan.

Kvalitetssäkrings och kvalitetsförbättringsprogram (IPPF 1300)

Internrevisionens riktlinjer bör förtydligas så att det framgår hur rapportering av internrevisionens kvalitetsarbete ska genomföras.

Formerna för utvärdering genom strukturerad och dokumenterad återkoppling från granskad verksamhet bör utvecklas.

Redovisningen till myndighetsledningen och dokumentationen av internrevisionens kvalitetsarbete behöver utvecklas.

Internrevisionen bör genomföra en regelbunden intern övergripande kvalitetsbedömning som myndighetsledningen informeras om.

Resultatet av den interna kvalitetsutvärderingen samt eventuella åtgärder bör rapporteras i internrevisionens årsrapport.

Internrevisionen bör utveckla och stärka det interna kvalitetsarbetet samt dokumentera den interna kvalitetssäkringen som en del i internrevisionens styrdokument, rutiner och processer. Internrevisionen kan löpande göra en intern självutvärdering av funktionens arbete utifrån Standards i syfte att täcka in alla aspekter av funktionens arbete.

Internrevisionen bör undersöka möjligheten att vidareutveckla samarbetet med en internrevisionsfunktion vid en annan myndighet med liknande verksamhet, alternativt andra inom myndigheten som har relevanta kompetenser. Detta för att ge möjlighet till dialog, utbyte och löpande avstämning av frågeställningar kring till exempel metodik eller granskningar. Som en del av samarbetet kan även granskningsinsatser genomföras på liknande sätt och vid samma tidpunkt så att resurser från respektive myndighet samarbetar för att kunna hitta gemensamma punkter i planering, gransknings- eller kontrollplaner liksom rekommendationer.

Ett samarbete med andra myndigheter för att utveckla internrevisionens metodik skulle kunna inkludera avstämningspunkter i granskningsprocessen som kvalitetssäkring av funktionens revisionshandbok (mallar) för att se till att dessa är i enlighet med Standards. Det kan även ingå att se om det går att dra nytta av genomförande och metodik i de andra myndigheterna. Förslagsvis skulle ett utbyte kunna ske genom att genomförda internrevisionsuppdrag kvalitetsgranskas för att säkerställa kvaliteten i granskningsarbetet i sin helhet.

Internrevisionens program för intern kvalitetssäkring, och avrapporteringen av detsamma, bör förtydligas så att det möjliggör en utvärdering av internrevisionens följsamhet till standarder och efterlevnad av den yrkesetiska koden.

Leda internrevisionsverksamhet (IPPF 2000)

Bedömning avseende resurser bör tydligt framgå av revisionsplanen samt eventuellt konsultbehov.

Internrevisionen bör tillsammans med myndighetsledningen utvärdera internrevisionsfunktionens resurser.

Internrevisionen bör tillsammans med styrelsen utvärdera om funktionens resurser bedöms tillräckliga för att uppfylla funktionens syfte och genomförande av revisionsplan.

Internrevisionens riktlinjer bör tydliggöra vilken kommunikation som ska ske med ledningen utöver rapporteringen av granskningsinsatserna.

Bedömning av behovet av kompetens i revisionsplanen och de enskilda granskningsuppdragen behöver bli tydligare.

Möten mellan internrevisionen och myndighetsledningen bör formaliseras och dokumenteras i ökad utsträckning.

Internrevisorer bör utarbeta och dokumentera en plan för varje uppdrag som innehåller mål, omfattning och resurser. Planen ska beakta de av organisationens strategier, mål och risker som är relevanta för uppdraget. I detta bör revisionens tilltänkta teknik beskrivas.

Tillämpning av dataanalys och IT-revision bör inkluderas i planeringen av granskningen. En utvärdering av tillämpningen av dataanalyser kan inkluderas i internrevisionens årsrapport.

Spårbarheten av dokumentation kan förbättras genom mallar för planering, granskningsprogram och för avstämning med verksamhet för att säkerställa att dokumentationen är tillräcklig och tydlig. För varje granskning kan en checklista tas fram för att se till att tillförlitlig dokumentation finns. Detta kan även bidra till att utveckla den interna kvalitetssäkringen.

Internrevisionschefen bör dokumentera uppföljningstillfällen och avstämningar med externa konsulter under granskningens gång för att säkerställa att dokumentationen är tillräcklig och spårbar. Avstämningen kan ses som del av den interna kvalitetssäkringen för funktionens arbete.

Internrevisionen bör avrapportera utfört arbete i förhållande till planen och efterlevnad av den yrkesetiska koden och standarder till styrelsen i enlighet med kraven i IPPF.

Internrevisionschefen bör systematisera sin kartläggning av hur organisationens mest väsentliga risker täcks utifrån organisationens riskanalys respektive internrevisionens riskanalys.

Arbetets beskaffenhet (IPPF 2100)

Internrevisionen bör genomföra utvärderingar av myndighetens etikrelaterade mål, program och aktiviteter.

Planering av uppdrag (IPPF 2200)

Ett gemensamt verktyg för identifiering och värdering av risker på alla nivåer bör utformas och introduceras.

Internrevisionschefen bör utveckla processerna kring planering av enskilda granskningsuppdrag.

Internrevisionen bör granska och förtydliga hur ansvar och arbetsfördelning för informationsfrågor och informationssäkerhet fördelas i myndigheten.

Genomföra uppdrag (IPPF 2300)

Internrevisionen bör säkerställa spårbarhet och kvalitetssäkring av funktionens fastställda metodik och dokumentation i genomfört arbete. Det för att skapa en röd tråd i granskningsdokumentationen från planeringsdokument till slutliga iakttagelser.

Internrevisionen bör säkerställa spårbarhet och kvalitetssäkring av funktionens metodik och dokumentation främst vid hjälp av externa konsulter. Vid upphandling av externa konsulter bör det säkerställas att konsulter jobbar enligt god internrevisionsmetodik.

Kommunicera resultat (IPPF 2400)

Internrevisionens riktlinjer bör utvecklas så att det framgår hur väsentliga fel och utelämnanden i rapporteringen ska hanteras.

Internrevisionens riktlinjer bör tydligas så att det framgår att internrevisionen inte förväntas lämna ett samlat omdöme över den interna styrningen och kontrollen.

Internrevisionen bör se över och utveckla rapporternas format och längd. Innehållet kan ses över utifrån att innehållet passar målgruppen och om rapporterna inkluderar all viktig och relevant information och de observationer som stöder rekommendationer och slutsatser.

Internrevisionen bör utvärdera om rapporternas samlade bedömning kan tydliggöras och inkludera en graderad bedömning med en betygsskala för ett samlat omdöme utifrån tydliga kriterier. Internrevisionen bör utvärdera om det finns behov av en samlad bedömning.

Internrevisionen bör utvärdera om det i rapporteringen går att lyfta fram positiva företeelser inom det granskade området, förslagsvis som en del i den sammanfattande bedömningen.

Internrevisionens process för kommunikering behöver tydliggöras kring beslut av revisionsrapporter samt när den är att betrakta som slutlig och när den är en allmän handling. Lämpligt är också att ta fram konsekventa formuleringar för hanteringen av revisionsrapporten till styrelseprotokollen.

Övervaka process och resultat (IPPF 2500)

Myndigheten bör fastställa en process för beslut om åtgärder med anledning av de rekommendationer som internrevisionen kommunicerat till ledningen.

Uttalande rörande ledningens riskacceptans (IPPF 2600)

Internrevisionens riktlinjer bör utvecklas så att det framgår vilken kommunikation som ska ske med ledningen med avseende på risker och ledningens acceptans av risker.

Internrevisionsförordning (2006:1228)

Det bör tydliggöras i riktlinjerna att internrevisionens granskning omfattar att verksamheten fullgör sina uppgifter och uppnår verksamhetens mål.

Internrevisionen är organisatoriskt placerad inom en verksamhet som kan blir föremål för granskning.

Det framgår inte tydligt att bedömning av risken för korrupcion, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter är en del av internrevisionens riskbedömning eller uppdrag.

Ordlista

myndigheters interna styrning och kontroll

(inom statliga myndigheter under regeringen) den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter och når verksamhetens mål enligt kraven som följer av myndighetsledningens ansvar för verksamheten

SFS 2007:603, förordning om intern styrning och kontroll, 2 §.

SFS 2007:515, myndighetsförordning, 3 § och 4 § 4 p.

statlig internrevision

(inom statliga myndigheter under regeringen som ska följa internrevisionsförordningen) utifrån risker i verksamheten granska och ge förslag till förbättringar av myndighetsledningens interna styrning och kontroll

SFS 2006:1228, internrevisionsförordning, 3-4 §.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.